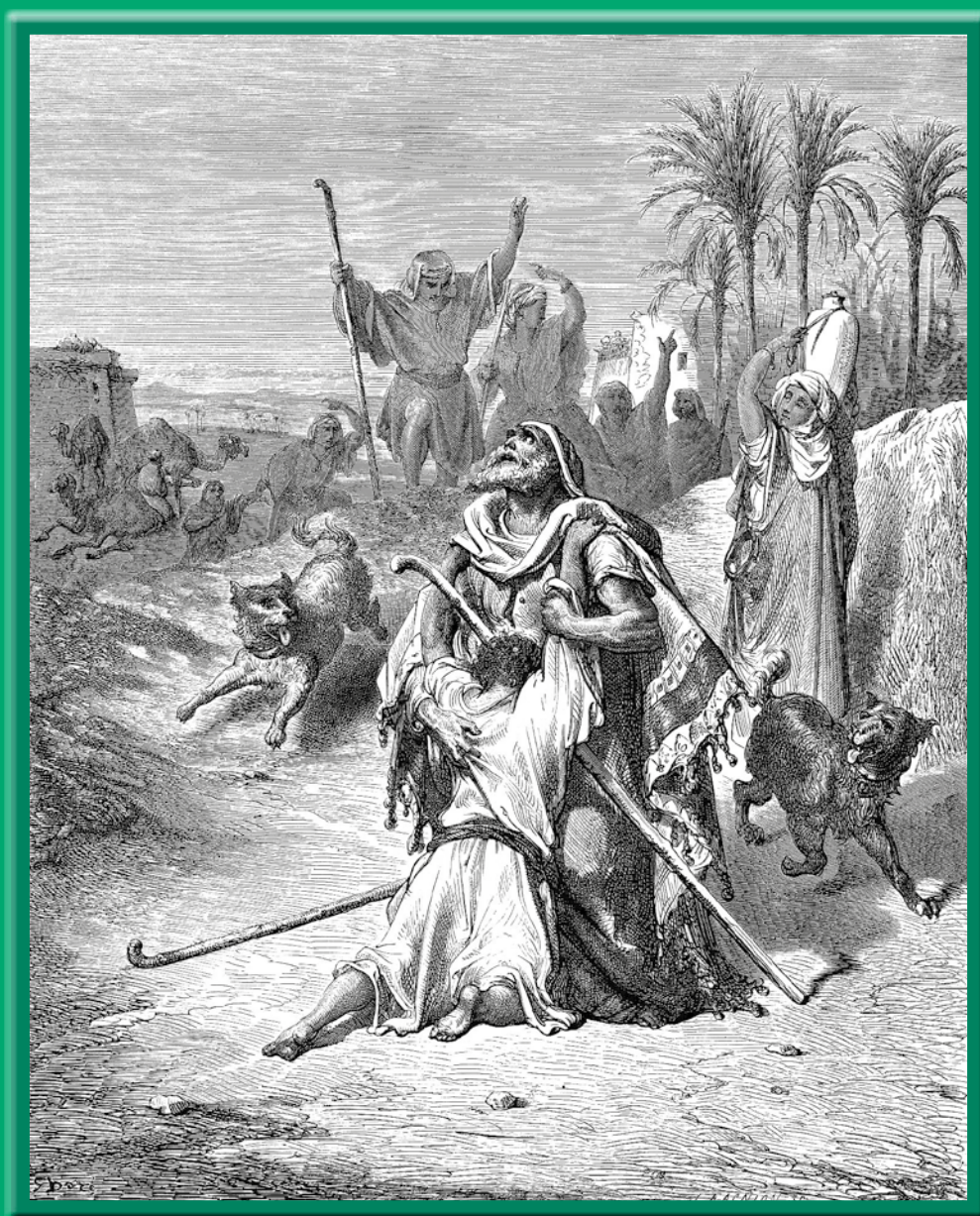
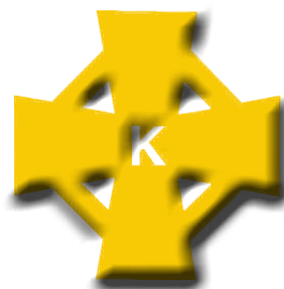

LEKMAN i KYRKAN

Svenska Kyrkans Lekmannaförbund

2
2017

Gustave Doré

”Förlorad och återfunnen”

Luk 15:11-32

Ansvarig utgivare

Anders Nordberg
Nygårdsvägen 32
554 74 Jönköping
cagnordberg@hotmail.com

Redaktionskommitté

Beryll Grandell
Karlafeldtsgratan 8
632 27 Eskilstuna
016-51 60 73
beryll@telia.com

Medlemskap

Juhani Ahonen
Rådhusgatan 81
831 45 Östersund
063-12 30 30
070-557 82 41
juhani.ahonen@gmail.com

Förbundsbutik

Gert Råvik, Planteringsvägen 102c,
252 31 Helsingborg.
0730-355689
gertravik@hotmail.com

Berit Olsson, Rausvägen 57,
255 92 Helsingborg
042-293933

Förbundets plusgiro

Medlemsavgifter o gåvor
Pg 50 27 87 - 5

**Medlems- och lokalavdelnings-
registrering – Prenumeration**

Allan Forsberg
Kimröksgatan 5
296 35 Åhus
044-240527
lekmanna@hotmail.com

Tryck: LH Tryck, Box 224
523 25 Ulricehamn

Hemsidan

www.lekmanikyrkan.se

Presstopp

Nr 3-17 senast den 27 augusti
Nr 4-17 senast den 12 november

UPPHOVS RÄTTSSKYDD

Allt material, texter och bilder, som
publiceras i "Lekman i Kyrkan" och
på hemsidan www.lekmanikyrkan.se
är upphovsrättsskyddat.

Användning får ske endast
med Svenska Kyrkans
Lekmannaförbunds tillåtelse.

Redaktionen

Förbundsbutiken

Föreståndare för Förbundsbutiken är Berit Olsson och Gert Råvik, Helsingborg.
De nås på tel. 042-293933 (Berit) och 0730-355689 (Gert) eller
e-post: gertravik@hotmail.com

Fotograf: Magnus Wittgren.

Varor i förbundsbutiken 2017

T - shirt mest små storlekar.....
..... utförsäljning 50:-/st eller 3 för 100:-
Piké-tröjor kort ärm med krage.....
..... utförsäljning 50:-/st eller 3 för 100:-
Milanotröjor lång ärm med krage.....
..... utförsäljning 50:-/st eller 3 för 100:-
Porslinsvas 55:-
Glasblock 195:-
Blockljus Heliga Hjärtas kloster 70:-
Flaggor

Litteratur:

Vägen väntar 85:-
Mot ett mål 85:-
Reflektioner..... 85:-
Se människor..... 95:-
Vandra vidare..... 85:-

**LISTA över tillgängliga produkter
i förbundsbutiken**

Förbundsmärke 10 mm m nål 25:-
Förbundsmärke 10 mm m klack 25:-
Förbundsmärke 15 mm m klack 25:-
Förbundsmärke 15 mm m nål
förgyllt..... 50:-
Slipshållare..... 90:-
Fleecepläd 215:-
Brevmärken karta om 64st/karta 10:-
Brevmärken stora 5:-/st
Kulspetspenna med logotype 10:-
Slips..... 50:-
Standar 125:-
Stång till standar 125:-
Dubbelvikt kort A-5
lämpligt till uppvaktning..... 10:-
Medlemsblock..... 0:-

Frakt tillkommer på samtliga produkter.

För en rättvis värld utan
hunger, fattigdom och förtryck.

Din gåva gör skillnad!
Pg 90 01 22-3 - Bg 900-1223

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE

Soli Deo Gloria, endast Gud tillhör äran!

Under 2017 firar vi att det är 500 år sedan Martin Luther startade reformationen genom att spika upp sina 95 teser på Slottskyrkan i Wittenberg. Luthers tankar om kyrka, gudstjänstliv och tro har påverkat kristna sedan reformationens födelse och påverkar oss än idag.

Jag deltar i en studiecirkel om Martin Luther med studiematerial som finns i Dagboken med kyrkoalmanacka 2016-2017 (Verbum). Dagboken och Sensus studiematerial är intressant och har gett mig nya kunskaper och nya perspektiv om Luther. Dessutom har det inspirerat mig att skriva lite om Luthers teologi och hans betydelse för utvecklingen av musikens kraft och dess möjlighet som ett "teologiskt verktyg". Det är mycket vi kan tacka Luther för!

Jag är själv sedan många år tillbaka körsångare och har upplevt att sången och musikens kraft kan vara både energigivande och lugnande samt i vissa situationer ge en förnimmelse av det gudomliga.

Luther genomgick tidigt i livet en tros- och botkamp. Han ägnade mycket studietid och kraft kring frågan; "Hur finner jag en nådig Gud?". Eter att ha varit munk i flera år och efter omfattande studier upptäckte Luther att Gud är kärleksfull och inte dömande och straffande som han tidigare trott. Luther hade i sin senmedeltida uppfattning om Gud varit rädd för honom och hade försökt att göra allt som var möjligt t.ex. genom att bikta sig och att leva som en felfri munk för att försöka bli rättfärdig inför Gud men trots detta kände sig Luther inte nöjd. Det var genom att studera bl.a. Psaltaren och

Romarbrevet som Luthers bild av Gud förändrades. Efter intensiva studier av Romarbrevet upptäckte Luther att Guds rättfärdighet inte betyder en dömande och krävande Gud utan att Gud i och genom nåden skänker rättfärdighet. Denna nya Gudsbild blev kärnan i Luthers tro. I Rom 1:17 står följande: "I evangeliet uppenbaras nämligen en rättfärdighet från Gud, genom tro till tro, som det står skrivet: "Den rättfärdige ska leva genom tron". Rättfärdighet genom tro utvecklas ytterligare i Romarbrevet kapitel 3 verserna 21-31.

Luther betonar i sin teologi skriften allena (Sola Scripta), Guds ord, Bibeln, nåden allena (Sola Gratia) och tron allena (Sola Fides). Skriftens centrum är evangelium och genom tron på Jesus Kristus, hans liv, död och uppståndelse blir kristna "rättfärdiggjorda" på grund av Guds barmhärtiga godhet, Guds nåd. Tron formar en kristen människas på så sätt att hon vill följa "Den gyllene regeln" och utföra kärleksfulla gärningar (trons frukter) gentemot sin nästa. Men trons människa är enligt Luther "Simul justus et peccator", samtidigt rättfärdig och syndare. Idealbilden är att trons människa ska leva i kärlek gentemot sin nästa. Den kristna människans kärlek inskränks dock av synden, som är förlåten genom Jesus Kristus, men inte helt fördriven. Därför behöver en kristen löpande be om syndernas förlåtelse genom Jesus Kristus.

En betydelsefull del av Luthers reformatiska arbete var att han översatte bibeln till tyska, sitt folks språk och han verkade för att gudstjänsten skulle hållas på folkets eget språk. Han ville också skapa

delaktighet för kyrkobesökarna bl.a. genom att de deltog i kyrkans sång.

Luther betraktade musiken som en av de största gåvorna från Gud och en alternativ kommunikationsväg för det gudomliga. Han lär ha sagt att "Näst efter Guds Ord förtjänar musiken att prisas".

Luther spelade själv luta och flöjt och han skrev flera psalmer samt uppmunttrade andra att skriva nya kyrkliga sånger t.ex. Olaus Petri från Örebro. I vår nuvarande psalmbok från 1986 ingår 26 psalmer av Luther. Av dessa har Luther skrivit både text och musik för sju psalmer. Luthers positiva inställning till att sprida det kristna budskapet med musikens hjälp blev också en startpunkt för den nyskapande konstmusiken. En kyrklig form av opera växte fram, Oratoriet, som oftast framfördes i speciella bönesalar, oratorier där man förmedlade bibliska berättelser. Kompositören Heinrich Schütz tog sig an denna oratorieform och skrev bl.a. Uppståndelseoratoriet, Juloratoriet och Jesu sju ord på korset.

De stora kompositörerna Johan Sebastian Bach och Georg Friedrich som båda föddes år 1685 i lutherska familjer i Tyskland blev viktiga för spridning av reformationen, framför allt Bach. Ärligen uppförs än i dag runtom i världens kyrkor, verk som t.ex. Bachs Juloratorium, H-mollmässan, Johannes- och Matteuspassionerna och Händels Messias. Bach kallades av Nathan Söderblom för "den femte evangelisten". En beskrivning som många delar.

Jag vill här citera några fina ord från det sista stycket i Per Harlings artikel "Det

sjunger om Gud- och Luther" (Dagboken sid 38-40): "I botten av varje kyrkomusikaliskt verk skrev Bach "SDG", Soli Deo Gloria, endast Gud tillhör äran. Och nya röster ska fortsätta sjunga med nya toner och nya ord om och till den Gud, som är livets och musikens källa..."

Avslutningsvis vill jag återge vers 1 och 5 i Psalm 537 "Ur djupen ropar jag till dig" som Luther skrivit både text och musik till 1524. Texten är sedan översatt av Olaus Petri (1536) och i ny översättning av Anders Frostensson (1977).

*Ur djupen ropar jag till dig.
Så hör mig, Gud och svara,*

*var mild ha tålmod med mig
och lyssna till min klagan.
Om du vill ställa mig till doms
och räkna med allt ont jag gjort,
då är jag utan räddning.*

*Vår ondska och vår synd är stor.
Långt större är dock nåden.
Gud är hos oss och ger oss
tro där natt och ångest råder.
Jag tackar honom och är glad.
Han all min synd förlåtit har.
Dig, Gud, ske pris och ära!*

Avslutningsvis vill jag önska er alla en solig, skön och välsignad sommar!

Marie Nederman,
förbundssekreterare

JUBILEUM

100 år

Svenska Kyrkans Lekmannaförbund
fyller 100 år måndagen den 22 oktober 2018

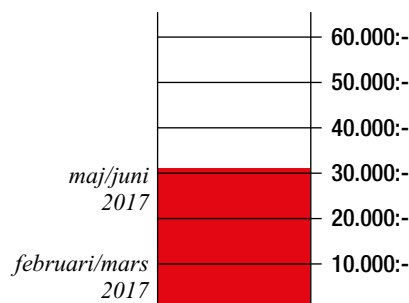
För att finansiera Lekmannaförbundets 100-års jubileum som firas under sommaren 2018 behöver förbundet omgående ekonomiskt stöd / ekonomisk hjälp. Lekmannaförbundet väddar därför om en penninggåva som oaktat beloppsstorlek kan överföras till Lekmannaförbundets plusgiro **50 27 87 – 5**.

Anteckna "jubileumsfond" i det utrymme som finns för meddelande till gåvomottagaren. Upplýsning om fondens tillgångar lämnas löpande i varje nummer av Lekman i Kyrkan fram till jubileet 2018. Inkomster och utgifter knutna till jubileet kommer också att redovisas löpande. Svenska kyrkans Lekmannaförbund främjar varje människas engagemang och ansvarstagade att på frivillig grund tjäna vår Svenska kyrka i samtliga kyrkans uppgifter samt främjar kristen gemenskap och fördjupning av kunskapen om kristen tro och kyrkans liv (tradition)! Herre, låt förbundets 100-årsjubileum genom dessa gåvor bli till välsignelse och glädje för Ditt rike!

I tacksamhet!

Anders Nordberg, förbundsordförande

Medlemmar, lokalavdelningar (kårer) och stiftsförbund har under de två första månaderna 2017 till jubileumsfonden lämnat gåvor till ett sammanlagt värde av ca 10 000 kr och under de därpå följande tre månaderna gåvor till ett värde av ca 20.000 kr, vilket utgör sammanlagt ca 30.000 kr. Stort tack för dessa gåvor! I tacksamhet tar förbundet på samma sätt mot ekonomiskt stöd under kommande månader och lämnar åter en lägesrapport om fondens storlek vid tidpunkten för publiceringen av nästkommande tidskrift nr 3-2017.

Det levande ordet

Det är inte enkelt att ha med Gud att göra. ”Vad menar folk när de säger: Jag är inte rädd för Gud, ty jag vet att han är god. Har de aldrig varit hos tandläkaren.” Så skrev författaren C.S. Lewis i sina ”Anteckningar i dagar av sorg”. Han hade förlorat sin älskade hustru. Så mycket av vad han tänkt om Gud som tryggheten och tröstaren hade gått förlorat. I stället gjorde det ont att ha med Gud att göra. Ändå kunde han inte i sin smärtsamma sorg lämna Gud. Han hoppades i stället på den röst som kunde tala hopp.

En annan som också visste att det inte var enkelt att ha med Gud att göra var Martin Luther. Inför Gud upplevde han sin fullständiga otillräcklighet. Intill ångestens rand var han rädd för Guds dom. Men i sin rädsla för Gud hade han ingen annanstans att fly än till Gud. Vart skulle han annars fly? Hans hopp blev de ord som talade om nåd och visade på vad Jesus gjort.

Det går att läsa en text på många sätt. Jag tänker ibland på det när jag öppnar min bibel. Läser jag eller låter jag mig bli läst? Lyssnar jag för att invaggas i trygghet eller för att utmanas och förändras? Hör jag vad jag vill höra eller vad som egentligen sägs? Vill jag höra de ord som skulle kunna göra allting annorlunda? Jag märker att det finns många frestelser. Författaren Pär Westberg sade i ett föredrag för Svenska akademien: ”Kanske är litteraturens kraft stark som kärlekens.

Den får oss att se den älskade på nytt i hennes glans, den lär oss att öva känslor och aldrig gå döda genom en dag utan skynda oss att leva. Läsandet tycks verkställa en slags starroperation på sinnena. Efteråt ser man skarpare, världen har blivit fri från en täckande hinna och fått ett intensivare liv.”

När jag läser detta tänker jag att jag gärna skulle önska att det var just detta som bibelläsningen kunde göra med mig, att ge mig en ny syn på livet. Det är väl så livet blir mer levande men förmodligen inte enklare. Tro är i någon mån ett sätt att se. Jag undrar vad Hebreerbrevets författare hade upplevt när denna person kan skriva i söndagens episteltext: ”Guds ord är levande och verksamt. Det är skarpare än något tveeggat svärd och tränger så djupt att det skiljer själ och ande, led och märg och blottlägger hjärtats uppsåt och tankar [...] Och inför honom är det vi ska avlägga räkenskap.”

Jag tycker inte att det är lätt att läsa Bibeln men att det är ännu svårare att bli läst av den. I den stund jag tar på allvar det som står där ger den mig ingen ro. Men, varför skulle den göra det? Det är inte enkelt att ha med Gud att göra. Nog har tankarna ibland kommit att det hade varit betydligt bekvämare att få göra sig av med Gud. Nog har jag väl gjort mina försök. Men, det verkade som om Gud inte ville göra sig av med mig. I stället har livet blivit så att jag många gånger

fått stava på orden: ”Herre till vem skulle jag gå? Du har det eviga livets ord.” (Joh. 6:68)

Jag brukar ibland tänka på mina föräldrar. De tillhörde den generation som hade en sliten bibel på nattygsbordet. För dem var det viktigt att på sin gravsten få ha orden: ”Dagar komma, dagar flykta. Håll dig vid Guds ord och säg: Det är mina fötters lykta och ett ljus på all min väg.” (Sv Ps77:3)

*Esbjörn Hagberg
biskop emeritus*

*Tidigare publicerat i Kyrkans Tidning
nr 7 - 2017.*

Laptops till synskadade i Bhutan

Stiftelsen Brödet har efter önskemål från Blindskolan Muenselling Institute i Khaling, östra Bhutan, samlat in och skänkt fem laptops till skolans elever. Skolan har i tacksamhet skickat detta foto där några av eleverna vid institutet får motta sina laptops. Eleverna är klädda i bhutanesiska nationaldräkter, landets traditionella klädsel. Stiftelsen Brödet ger utifrån kristen ekumenisk grund, ekonomisk och materiell hjälp i samverkan med gedigna samverkansorganisationer, till främst barn och ungdomar inom marginaliserade grupper t.ex.

blinda och synskadade, föräldralösa, romska och andra extremt fattiga barn. Hjälpens gång huvudsakligen till skolutbildning och skolmat.

Stiftelsen Brödet bildades 1995 av nuvarande ordföranden Lena Åkerlund aktiv medlem inom Svenska Kyrkans Lekmannaförbund i Stockholm och av kyrkoherde Karin Bergqvist Engwall som var stiftelsens första ordförande. Stiftelsen arbetar helt ideellt och på kristen grund med hjälpverksamhet i olika länder. Insamlade medel satsas utan avdrag för administrativa kostnader i praktiska biståndprojekt. Stiftelsens verksamhet började i liten skala bl.a. genom försändelser av mat och kläder till Rumänien. Numera har stiftelsen pågående projekt i Estland, Indien, Japan, Lettland, Makedonien, Rumänien, Tanzania och Vitryssland. På varje plats har stiftelsen pålitliga kontaktpersoner och samarbetsorganisationer. Insamlade medel kommer från privatpersoner, kollekt vid egna gudstjänster och andra kyrkliga församlingar samt från ett antal organisationer och företag.

Alla bidrag, stora som små, till stiftelsens verksamhet mottas tacksamt och betalning kan göras på följande sätt: Bankgiro: BG 900-4201 Plusgiro. 900420-1 Swish: 1239004201 Stående överföring via egen bank till stiftelsens konto: 6103 - 7233 573 212 i SHB Minnes- eller gratulationskort kan erhållas genom kontakt med stiftelsen: www.stiftelsenbrodet.se t umarginaliserade grupper såsom blinda och syns

Stiftelsen Brödets vänner och deras samarbetsorganisationer i Indien och Rumänien har skickat meddelanden till oss i Sverige om att de känner sorg i sina hjärtan över det hemska, den

ondska, som har drabbat Stockholm och vårt land. Organisationerna deltar med oss i tanke och förbön, inte minst i bön för alla dem som nu är närmast berörda. Skönt att vi får omsluta varandra med omtanke och kärlek och påminnas om att vi också har många vänner som är med oss både i och utanför Sverige.

*Lena Åkerlund,
Svenska Kyrkans Lekmannaförbund
Östermalm/Stockholm*

STIFTELSEN BRÖDET

Hjälp oss förbättra romernas situation i hemlandet Rumänien. Bästa sättet är att barnen får skolutbildning. Stiftelsen Brödet driver två framgångsrika sådana skolprojekt, ett i Floresti och ett i Voivodeni.

Stiftelsen har också ett projekt för skolutbildning för blinda och synskadade barn vid en blindskola i Cooch Behar i Västbengalen, Indien, som ger eleverna möjlighet till ett normalt liv. De kan även få hjälp till vidareutbildning så de kan hitta ett yrke att försörja sig på.

Tack för att Du med Din gåva hjälper dessa barn i Rumänien och Indien!

Stiftelsen Brödet

BG 900-4201, PG 90 04 20-1, swish 1239004201
www.stiftelsenbrodet.se, org.nr 802401-2844

FÖRLORAD OCH ÅTERFUNNEN

Kyrkan har sitt eget år, kyrkoåret, och sin egen kalender som i sin tur utgör en av flera grunder för den borgerliga kalendern. Varje söndag och annan högtidsdag har sitt särskilda firningsämne eller tema som anges i evangelieboken och uttrycks i dess urval av bibliska texter. Till en av de fyra evangelisterna i Nya testamentet hör Lukas, vars evangelium omfattar 24 kapitel. Firningsämnet eller temat under söndagen den 2 juli 2017, den tredje söndagen efter trefaldighet, är detsamma som kommer till uttryck i huvudrubrikens text, *Förlorad och återfunnen*, med evangelietext alla tre årgångarna hämtad från Lukas 15 kapitel. Detta 15 kapitel avlöser Lukas 14 kapitel, ett kapitel som uttrycker allvar i Jesu undervisning med underrubrikerna: *'En man med vatten i kroppen botas'*, *'Den som ödmjukar sig ska bli upphöjd'*, *'Liknelsen om festen'* och *'Att vara Jesu lärjunge'*. I kapitel 15 finner vi i stället tre berättelser som handlar om Guds stora glädje över att finna det som var förlorat. Bakgrunden till berättelserna är dels att många fariséer, skriftlärda och andra väktare av anständighet hade iakttagit att det fanns många, ibland stora skaror som följde Jesus, många som hade tagit Jesu ord på allvar och verkligen lyssnade på honom, dels att dessa många följeslagare och verkligt lyssnande var publikaner, tullindrivare och 'syndare'. I fariséernas och de skriftlärdas kritiska ögon kunde Jesus inte vara en sann profet eftersom Jesus tog emot sådant folk och eftersom han ville dela och faktiskt delade måltid med dem.

Alla tre berättelserna som Lukas återger i sitt 15 kapitel utgör svar på den kritik som Jesus mötte – *'Den mannen umgås med syndare och äter med dem'*. Berättelserna talar alla om den glädje som Gud erfar över var och en som omvänder sig. De två första berättelserna återfinns i Lukas 15: 1-10 och med två bilder säger de samma sak.

Det bortsprungna fåret

"Om någon av er har hundra får och tappat bort ett av dem, lämnar han då inte de nittionio i öknen och går och letar efter det borttappade tills han hittar det? Och när han hittar det blir han glad och lägger det över axlarna. Och när han kommer hem, samlar han sina vänner och grannar och säger till dem: Gläd er med mig, jag har hittat fåret som jag hade förlorat: Jag säger er: på samma sätt blir det större glädje i himlen över en enda syndare som omvänder sig än över nittionio rättfärdiga som inte behöver omvända sig." (Lukas 15:1-7)

Trots att herden hade räknat in nittionio av sina hundra får så lägger han ner all sin kraft på att hitta det förlorade och

han ger sig inte förrän han har funnit det. Glädjen över det återfunna är obeskrivligt stor. Vilka är då de nittionio rättfärdiga som inte behövde omvända sig? Finns det rättfärdiga som inte behöver omvända sig? De Jesus syftade på skulle möjligen kunna vara de som lyssnat till evangeliet, de som trodde och levde därefter. Hela evangeliets betydelse är ju annars en kallelse till omvändelse, en kallelse att komma till Jesus och ta emot hans ord. Det ville t.ex. de skriftlärda, fariséerna inte göra, inte ta emot Jesus Kristus trots hans ständiga närvaro och kallelse. De som i likhet med dessa tror att de är rättfärdiga i den meningen att Gud inte har något att anmärka på dem måste för att bli godkända som medlemmar bland de verkligt rättfärdiga bli omvända och tro evangelium.

'Herre jag har så många gånger, både med handlingar och underlåtenhet, förnekat och inte bekänt ditt namn inför mina medmänniskor. Nu skulle det kunna bli glädje inför ditt ansikte över att jag ångrar mig, känner skam och ändå vågar komma. Jag har inte någon annan att gå till? Jag vågar komma till dig, därför att du är sådan, att du kallar syndare och tar emot syndare. Prisad vare du som är syndares och problembarns vän, vän till skojare, skattefuskare, missbrukare, alkoholister, brottslingar, bedragare etc. Amen!'

Det tappade myntet

'Jesus sade: Om en kvinna har tio silvermynt och tappat bort ett av dem,

tänder hon då inte en lampa och sopar hela huset och letar överallt tills hon hittar det? Och när hon hittat det samlar hon väninnor och grannkvinnor och säger: Gläd er med mig, jag har hittat myntet som jag hade förlorat. På samma sätt säger jag er, glädder sig Guds änglar över en enda syndare som omvänder sig. (Lukas 15:8-10)

Såväl denna som närmast föregående berättelse (liknelse) är bilder av Guds oro och hans sorg, viktiga och oförglömliga bilder. Kärlek och helighet är grundläggande i Guds väsen. Den oförsonade och självbelåtna synden kan aldrig förenas med honom eller få plats i hans rike. I hans rike, hos honom, finns en längtan till dem som han har skapat till sina barn. Det innebär att han aldrig kan sluta söka efter dem. Dessa båda drag hör ihop med en rätt bild av Gud. Lovad vare Herren vår Gud!

Den tredje berättelsen som också utgör ett svar på fariséernas och de skriftlärdas anklagelser återfinns i Lukasevangeliet 15:11-32 och är den evangelietext som utgör tema för tredje årgången under

tredje söndagen efter trefaldighet av kyrkoåret nu 2016-2017.

Den förlorade sonen

Jesus sade: "En man hade två söner. Den yngste sade till fadern. 'Far, ge mig den del av förmögenheten som skall bli min.' Då skiftade fadern sin egendom mellan dem. Några dagar senare hade den yngste sonen sålt allt han ägde och gav sig iväg till främmande land, och där slösade han bort sin förmögenhet på ett liv i utsävningar. När han hade gjort av med allt blev det stor hungersnöd i landet, och han började lida nöd. Han gick och tog tjänst hos en välbärgad man i det landet, och denne skickade ut honom på sina ägor för att vakta svin. Han hade gärna velat äta sig mätt på fröskidorna som svinen åt, men ingen lät honom få något. Då kom han till besinning och tänkte; 'Hur många daglönare hos min far har inte mat i överflöd, och här svälter jag ihjäl. Jag ger mig av hem till min far och säger till honom: Far, jag har syndat mot himlen och mot dig. Jag är inte längre värd att kallas din son. Låt mig få gå som en av dina daglönare.' Och han gav sig av hem till sin far.

Redan på långt håll fick fadern syn på honom. Han fylldes av medlidande och sprang emot honom och omfamnade och kysste honom. Sonen sade: 'Far jag har syndat mot himlen och mot dig, jag är inte längre värd att kallas din son.' Men fadern sade till sina tjänare: 'Skynda er att ta fram min finaste dräkt och klä honom i den, och sätt en ring på hans hand och skor på hans fötter. Och hämta gödkalven och slakta den, så skall vi äta och hålla fest. Min son var död och lever igen, han var förlorad och är återfunnen.' Och festen började. Men den äldste sonen var ute på fälten. När han på vägen hem närmade sig huset hörde han musik och dans. Han kallade på en av tjänarna och frågade vad som stod på. Tjänaren svarade: 'Din bror har kommit hem, och din far har låtit slakta gödkalven därför att han har fått tillbaka honom välbehållen.' Då blev han arg och ville inte gå in. Fadern kom ut och försökte tala honom till rätta, men han svarade: 'Här har jag tjänat dig i alla dessa år och aldrig överträtt något av dina bud, och mig har du aldrig ens gett en killing att festa på med mina vänner. Men när han kommer hem, din son som har levt upp din egendom tillsammans med horor, då slaktar du gödkalven.' Fadern sade till honom: 'Mitt barn du är alltid hos mig, och allt mitt är ditt. Men nu måste vi hålla fest och vara glada, för din bror var död och lever igen, han var förlorad och är återfunnen.' (Lukas 11:15-32)

Berättelsen är en liknelse om två söner som båda är skapade och älskade av Gud. Den yngre sonen lämnar och tar avstånd från familjen med familjefadern i centrum men blir återfunnen. Den äldre sonen är hela tiden hemma i familjen med fa-

miljefadern men ändå borta från gemenskapen med sin familj och sin far genom att anse sig tillhöra 'bättre folk' och genom att se endast till sitt "eget materiella eller jordiska bästa". Beteckningen fader brukades av Jesus själv som är vägen, sanningen och livet. Vid sitt första kända besök på tempelplatsen kallade Jesus vid tolv års ålder Gud för 'Fader'. När Jesus dog för oss på Golgata ca 20 år därefter kallade Jesus åter Gud för 'Fader'. När Jesus skulle lära oss att be sade han att vi ska säga: 'Fader' vår

Den yngre sonens väg är ett inte ovanligt exempel på en väg kantad av människans egna gudsfrånvända prioriteringar knutna till pengar, flärd, utseende, lyx, onödig konsumtion etc. Denna väg demonstreras och uttrycks ibland med att, *'förverkliga sig själv'*. Ett sådant liv är inte outtömligt. Det var det inte heller för den yngre sonen. Allt det sonen hade tillgång till hade han fått av fadern som han hade lämnat. Pengarna tog slut. Vännerna försvann när de inte längre fick det de önskade. För att få något att leva av återstod endast en av de mest motbjudande arbetsuppgifter som en jude kan tänka sig; att vakta svin. Svin utfordrades inte sällan på Jesu tid med frukterna av Johannesbrödrädet, ett slags fröskidor som kan ätas också av människor. Men inte ens sådana fröskidor blev sonen tilldelad, *"ingen gav honom något"*. I sin nöd började han förstå hur illa han hade handlat – inte bara dumt utan också orätt, både mot sin far och mot Gud – mot Himmelen. Han kom till besinning - där och *då kom han till sig själv*, till Guds skapelse och hemvist. Med denna insikt beslutade han sig för att gå den förödmjukande vägen hem för att bli dräng på den gård som han hade lämnat med fader och familj (broder). Han började orientera sig med honom som säger *'Jag är vägen'* och han började gå med honom som säger, *'Jag är med er alla dagar'* och därtill började han gå mot honom som säger, *'Kom till mig'*. Underligt nog kan det vara bättre ju fortare man upptäcker hur fattigt och eländigt man har det så att ett därtill knutet gudsfrånvänt och destruktivt liv tar slut. Då händer det att man minns den familj, den Far man en gång tanklöst lämnat. Att man minns den Far som är vår Gud beror i själva verket på att man hela tiden har varit i hans, i Guds tankar. Gud glömmar inte sina barn. Han finns ständigt i deras hjärtan! Lovad vare Herren! När den yngre sonen närmade sig hemmet hände det

otroliga. Fadern hade hela tiden hoppats och väntat. Han fick syn på sin son långt borta och såg hans belägenhet, hans förnedring. Fadern reagerade med gränslös barmhärtighet och översvallande glädje. Han lät hämta den dyrbaraste festdräkten och en ring och skor och befallde att det skulle rustas till fest, en så stor och fin fest som föranledde att gödkalven skulle slaktas. Den dyrbara klädnaden har ofta fått tjäna som bild av Kristi rättfärdighet, den som i ett slag överskyller allt vårt eget, byter vår skam i ära och låter våra skulder försvinna för alltid samt därtill låter oss gå in i Guds gästabud som välkomna gäster. Vi har här en bild av Guds verkliga kärlek, Guds hjärtelag. När sonen återvände fanns inga förebråelser, ingen ironisering. Sonen fick vara sig själv och han inneslöt i faderns famn.

Den äldre sonens väsen står så vitt framgår helt i kontrast till faderns. Den äldre sonen beskrivs som oklanderlig i sin roll som hemmavarande, tjänande och trofast. Han uttryckte sin medvetenhet om denna roll, dock inte med någon glädje över detta utan tvärtom åberopade han detta faktum som något negativt, något som han minsann inte har fått kredit för. Den äldre sonen får genom detta anses vara en minst lika stor egoist som sin yngre bror. Detta verkade han inte vara medveten om. Han uttryckte sig som om han ingen bättring behövde. Han såg ingen glädje över att få sin yngre bror tillbaka. Tankarna går till de skriftlärda, till fariséernas egenskaper som de omtalats i de tidigare berättelserna.

Vi har dessvärre alla mer eller mindre dessa egenskaper. Vi har moral och lag inskrivna i våra hjärtan och vi har lätt att dela in människor i rättskaffens och dåligt folk inte minst då vi vet att Gud gillar det rätta och dömer det orätta. Vi fastnar i tankar som säger oss att Gud godtar oss om vi är rättskaffens människor. Vi brukar benämna en sådan syn, en sådan väg, för gärningarnas frälsningsväg. En sådan väg underkände Jesus radikalt. Vi får inte veta särskilt mycket mer om den äldre sonen, om han till sist bejakade inbjudan till festen eller om han satt fast i moralismen för att inte själv råka illa ut, satt fast i självgodhet med tanken att han borde räknas till bättre folk i Guds ögon. Också en sådan inställning och uppfattning är ett uttryck för att vara förlorad – ett farligare sätt som kan vara svårare att bota.

Båda bröderna var lika älskade och båda gav på olika sätt sin far sorg. Den yngre brodern gav också fadern stor glädje. Liknelsen får oss att begrunda att vi alla är syndare som ger Gud sorg men som också kan ge Gud stor glädje genom att vi omvänder oss, genom att vi bekänner och ber om förlåtelse – då blir vi välkomnade i den stora glädjen!

Ära vare Fadern och Sonen och Den Helige Ande, såsom det var av begynnelsen, nu är och skall vara, från evighet till evighet. Amen.

Anders Nordberg

Kyrkans vänner i Norrköping - 70 år

Söndag den 2 april firade Lekammaskåren kyrkans vänner i Norrköping 70-årsjubileum. För några år sedan hade verksamheten i kåren dalat till en nivå som gjorde att en nedläggning var hotad. Dock blev det inte så utan med gemensamma krafter lever kåren vidare och har i dag ett stort och innehållsrikt program. Kåren leds i dag av ordförande Pia Ragnar. Firandet började med högmässa i Östra Eneby kyrkan under ledning av prästen Margareta Hagberg och kyrkomusiker Eva Karlsson. Som sångsolist medverkade Jan Henriksson som är ordförande för Lekmannaförbundet i Linköpings stift. Efter mässan intogs lunch i församlingshemmet som följdes av ett föredrag av Linköpings stifts biskop Martin Modéus, som talade över ämnet "Delaktighet och engagemang". Som representant också för riksorganisationen Svenska Kyrkans Lekmannaförbund överlämnade Jan Henriksson ett inramat diplom med text från Första Petrusbrevet 4 kap. vers 10 – 11; "Tjåna varandra, var och en med den nådegåva han har fått, som goda förvaltare av Guds nåd i dess många former. Den som talar skall komma ihåg att han får sina ord från Gud, den som tjånar att han tjånar med den styrka Gud ger. Låt Gud förhårligas i allt detta genom Jesus Kristus."

*Jan Henriksson
Ordförande i Lekmannaförbundet
i Linköpings stift*

Margareta Karlsson, Jan Henriksson och Eva Karlsson.

Biskop Martin Modéus.

Ordföranden för Kyrkans vänner i Norrköping, Pia Ragnar.

SVENSKA KYRKANS LEKMANNAFÖRBUND

100 år den 22 oktober 2018

Del III

Arbetet inom förbundet under de första åren

1918 års Interimsstadgar

Lekmannaförbundets antagna stadgar synliggör i §2 tanken bakom skapandet av förbundet samt de uppgifter som till sist kom att hamna i fokus efter diskussionerna inför tillkomsten av förbundet. I de interimsstadgar som fastslogs i samband det konstituerade mötet den 22 oktober 1918, kan vi inhämta kunskap om att syftet med förbundet var:

- att bland sina medlemmar främja kristlig brödragemenskap till det inre livets fördjupande och mognad, samt
- att samla lekmän till målmedvetet arbete i Sveriges kyrka för gudsrikets förverkligande i den enskildes och i samfundets liv här hemma och ute

Verksamhetsmålet var huvudsakligen tudelat - å ena sidan *en inre linje* där andlig utveckling bland de anslutna medlemmarna (bröderna) fokuserades, å andra sidan *en yttre linje* där frivilligt socialt arbete i kyrkans tjänst för att engagera andra i dess arbete var det centrala. Dessa syften skulle uppnås genom att bereda *tillfällen till uppbygglig samvaro samt till ett djupare inträngande i den kristna livsåskådningen.*"

Den *inre linjen* kunde yttra sig i bibelsamtal, missionsstudier, läsecirklar och studiekretsar för lokalavdelningarnas

(kårens) egna medlemmar. Det var bibelstudierna som redan tidigt i lekmanarörelsens historia var den naturliga samlingspunkten för medlemmarna. Den *yttre linjen* innefattade ett syfte att - *främja därtill skickade lekmäns deltagande i evangeliskt väckande och föstrande arbete till svenska folkets religiösa och sedliga förnyelse* -. Detta moment av förbundets ursprungliga stadgar har genom 1922 års stadgar ersatts med en vilja *"att tillhandahålla lämpliga krafter i det frivilliga kyrkliga arbetet"*. Uppmaningen att ta ansvar för och engagera sig i evangelisk väckelse togs bort och så även *en i begynnelsen intagen uppmaning till anordnande av "offentliga möten till kristlig väckelse."* Maningar till väckande är fortfarande borttagna ur stadgarna.

Kyrkobrödrarörelsen utgjorde ett samlat projekt då den nu redan från början var en sammanslutning av både hög- och lågkyrkliga representanter. Inte minst under 1930-talet yttrade detta sig i att högkyrkliga representanter höll föredrag om de olika kyrkliga riktningarna och deras syn på präst- och biskopsämbetet, den apostoliska successionen och det allmänna prästadömet. Förbundets syfte skulle enligt interimsstadgarna uppnås genom att *"uppväcka till alltmer ökad iver*

för det kristna kärleksbudets fulla förverkligande i samhällsliv och samliv", vilket skulle ske via *"medlemmarnas aktiva deltagande i det arbete, som utförs av stat, kommun, församling och av frivilliga sammanslutningar."* Det sociala arbetet var med andra ord enligt stadgarna en av förbundets huvuduppgifter.

Under de medlemsmöten där det *samtalades kring Bibeln, missionen och därtill relaterade ämnen*, nämndes också i stadgarna flera arbetsuppgifter med koppling till den yttre linjen - vilka det finns anledning att särskilt uppmärksamma. Det handlade om

- att tillhandahålla lämpliga krafter i det frivilliga kyrkliga arbetet;
- att anordna offentliga möten till kristlig väckelse och upplysning;
- att arbeta för att stödja mission;
- att bevaka kristliga intressen och synpunkter genom litteraturspridning och i pressen;
- att tillskapa åtgärder för att kristna synpunkter ska göras gällande i de ideella folkrörelserna (föreläsnings-, nykterhets-, freds-, idrotts- och forsterländska föreningar mm.);
- att vara uppmärksam på osunda företeelser i folklivet och på verksamt sätt beivra sådana genom allmänna opinionens påverkan

- att hos medlemmarna skärpa ansvars-känslan framför allt inför sådana uppgifter i det offentliga livet som, där personlig uppföring förutsätts och
- att klart och bestämt hävda rättens synpunkt där uppenbara sociala och ekonomiska missförhållanden råder.

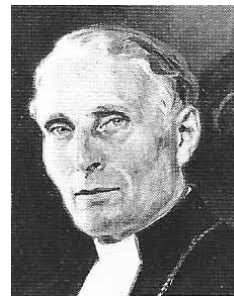
Lekmannarörelsen önskade basera sin verksamhet på att synas i offentligheten, genom möten och genom att propagera i press och i småskrifter och därigenom skapa social rättvisa och förrespråka kristna värderingar i samhället. *Arbetet skulle utföras lokalt i frivilligkårer runt om i landet. Kårerna skulle bestå av minst sju medlemmar och när det inom ett stift hade bildats sju kårer skulle dessa samlas under ett stiftskonvent. I stiftskonventet representerades varje kår av ett ombud och utöver dessa skulle även ordförande, dvs. dåvarande ärkebiskopen, tillsätta en ledamot. På riksnivå fanns sedan ett generalkonvent i vilket varje stiftskonvent hade ett eller två ombud (max tre enligt 1922 års stadgar). Därtill valde generalkonventet två ytterligare ledamöter och ärkebiskopen resp. Svenska Kyrkans Diakonistyrelse tillsatte en ledamot vardera. Enligt 1922 års stadgar skulle även Svenska Kyrkans Missionsstyrelse tillsätta en ledamot. I de stift där det inte fanns något stiftskonvent skulle ett ombud per sjunde kår sättas in i generalkonventet. Vid årssammankoms-*

terna, såväl som inom kårerna skulle det finnas ett *verkställande råd*, vilket ledde arbetet. Det råd som valdes vid generalkonventet kallades i stadgarna 1922 för *generalråd* och skulle bestå av fem kyrkobroder. En av dessa fem kyrkobroder blev *generalrådets ordförande* och tillika *generalkonventets vice ordförande* och en annan blev *generalsekreterare*. Utöver dessa två skulle även finnas *två revisorer samt en revisorssuppleant*.

Ett förbund etableras

Här är inte utrymme för att återge hela lekmannarörelsens, kyrkobrodrörelsens, historia. Vi får i stället söka iakttä en översikt över organisationens tidigaste verksamma år. Det skulle dröja ett antal år efter 1918 innan förbundet kunde anses väletablerat, inte minst på riksnivå. Erik Timelin (1911-1998), författare till boken *"Lekmannagärning i Sveriges kyrka, Kyrkobrodererna"* beskrev 1938 åren 1918-1921 som kritiska, 1921-1928 som år av stabilisering och 1929-1938 som en tid av expansion. Först från och med år 1936 ökar antalet kårer och medlemmar märkbart. På sätt beskrivits startade verksamheten med två centra - i Stockholm respektive Uppsala-Sigtuna, där Uppsala hade varit huvudort. Det dröjde dock inte länge innan organisationens högborg blev Sigtunastiftelsen, där såväl Manfred Björkquist som Torsten Bohlin samt förbundets nye sekreterare

och kassör, läraren Mårten Fryklund (1884-1974) var aktiva. Av ett sammanträdesprotokoll från den 23 januari 1919 framgår att ett arbetsutskott bestående av Björkquist, Bohlin, Fryklund och Mannström tillsattes och att dess byrå skulle vara förlagd till Sigtuna. Det var från Sigtuna som arbetet med att starta kyrkobrodrakårer runt om i landet påbörjades och det var från Sigtuna som det spreds 5 000 exemplar av den sju sidor långa och av Nathan Söderblom författade broschyren om *Varför Kyrkobroderernas förbund bildades*.

Manfred Björkquist.

Torsten Bohlin.

Nathan Söderblom.

Det var också i Stockholm och i Uppsala som de första lokalavdelningarna (kårerna) bildades. Den första kåren bildades genom Carl Alms försorg i Oscars församling i Stockholm - den 4 november 1918. Före det att det första verksamhetsåret hade avslutats hade två organisationer i Uppsala anslutit sig till Kyrkobrodererna - Kyrkliga frivilligkåren i december 1918 och Männens missionskrets i maj 1919. Trots att anslutningen skedde med i viss mån avvikande praxis blev det aldrig något egentligt problem att några inom Kyrkobrodererna var de kvinnor som anslutningen medförde. Frivilligkåren i Lund uttryckte sin uppskattning av Kyrkobroderernas arbete men avstod från anslutning på grund av olikheter i stadgarna.

Vid Lunds universitet arbetade den blivande biskopen Sam. Stadener - då kyrkoherde i Ystad - som lärare vid teologiska fakultetens praktiska övningskurs. I ett brev till Carl Alm uttryckte Stadener sitt gillande och berättade att han vid sina föreläsningar skulle göra de blivande prästerna bekanta med 'Kyrkobroder-

Uppsala domkyrka.

nas' program och syfte. Ofta uppfattade kyrkobrodererna dock att deras budskap och samtal förmedlades förgäves. Efter inledande goda ordalag om förbundet påpekade många att det saknades både tid och engagemang. I ett av breven som kom till Mårten Fryklund gavs ett skämtsamt men samtidigt ett talande svar: *att samla de sju rättfärdiga män som krävs för att starta en kår är vanskligt, men "skulle det vara kyrkosystrar du ville ha, stode dig nog här annorstädes sju och 70 till buds - men män!!"*

Männens missionskrets var en kristen organisation för män som skapades 1915. Den hade sin bas i Uppsala domkyrkoförsamling och bestod av "missionsintresserade män" som var "villiga att till Svenska kyrkans mission erlægga en avgift av minst 25 öre i månaden, samt att efter förmåga och tillfälle verka för missionsintressets stärkande, särskilt bland församlingens män". Det var huvudsakligen en krets för insamlande av pengar, vilka oavkortat gick till Svenska kyrkans mission. Förbundet höll även i samråd med vice pastor och församlingens präster missionsaftnar minst två gånger om året. *Kretsen hade, till skillnad från Kyrkobrodererna, en föreskrift i sina stadgar som sade att två av styrelsens sex ledamöter "böra vara i församlingen tjänstgörande präster."* När frågan om Männens missionskrets uppgång i Kyrkobrodererna diskuterades för andra gången vid ett sammanträde den 7 februari 1919 lyftes flera förslag. Ett förslag var att kretsen skulle upphöra att existera och helt och fullt gå upp i Kyrkobrodererna. Den lösningen skulle öppna upp för en missionskommitté i kyrkobrodrakåren, där deras arbete kunde fortgå oförändrat. Då Kyrkobrodererna även i fortsättningen skulle omfatta en hel del medlemmar som inte var missionsintresserade, riskerade ett uppgående i Kyrkobrodererna att splittra intresset för missionen. Frågan om att uppgå i förbundet (Kyrkobrodererna) bordlades men avgjordes senare vid ett sammanträde den 11 maj samma år. Missionskretsen tog beslutet att "överlåta rättigheten att första gången välja medlemmar i kommittén för missionsstudium".

Den 23-24 april 1920 hölls den första offentliga kyrkobrodrähtiden, arrangerad av Stockholms stiftskonvent. Nästan exakt två år tidigare hade Svenska kyrkans lekmanförbund haft sitt första offentliga framträdande med repre-

sentanter från övriga nordiska länder som föreläsare. Så var även fallet den här gången, då Alm bjudit in den danske skogsbruksprofessorn C. V. Prytz (1857-1928) som höll ett föredrag om den danska kyrkans lekmanförbund - *Laegmandsbevaegelsen for Ydre Mission*. Lekmannarörelsen var sålunda synlig även på andra håll i Norden.

När det var tid för *Kyrkobroderernas första generalkonvent den 5-6 mars 1921* var antalet kårer fortfarande få. Vid sammanträdet den 23 januari 1919 hade man hoppats på att ett första generalkonvent skulle komma till stånd redan under påsken, samma år - en väl optimistisk förhoppning. Exakta siffror knutna till antalet kårer i landet vid tidpunkten för förbundets första generalkonvent 1921 saknas. Erik Timelins beräkningar ger ändå en bild av läget runt om i landet. Timelin beräknade att det fanns 33 aktiva kårer - tio i Stockholm, åtta i ärkestiftet, åtta i Västerås stift, fyra i Skara stift och en kår i vart och ett av stiftet Linköping, Växjö resp. Karlstads stift. Generalkonventet 1921 kantades dels av praktiska spörsmål i form av långa diskussioner om stadgarna vilka förblev provisoriska ända fram till 1922 på grund av interna meningsskiljaktigheter, dels av föredrag om "riktlinjer för arbetet ute i kyrkobrodrakårerna". Efter konventet lade förbundet fokus på att förbättra arbetet i befintliga kårer, snarare än på att öka antalet kårer. Först runt årsskiftet 1923-1924 återupptogs det egentliga arbetet med att etablera nya kårer runt om i landet. Denna gång var det förbundskassören Georg Granberg (1899-1968) och före detta generalledaren och blivande förbundsordföranden Erik Neuman (1883-1959) som begav sig ut i Sverige för att etablera kårer. Ett resultat av resan var en rad nya kårer i Dalarna samt kyrkobroderernas första kårer i Norrland. *Den första kåren i Norrland bildades den 5 januari 1924 i Granbergs hemförsamling Stöde utanför Sundsvall.*

I slutet av 1924 beslutade förbundet dels att utge tidskriften *Kyrkobrodererna*, dels att kontakta präster inom städer och stadsliknande samhällen för att etablera kårer där sådana inte redan fanns. Till dessa präster skulle skickas cirkulär med information om förbundet och till redan existerande kårer skickades kallelsebrev med personlig inbjudan om anslutning respektive flygblad med korta upplysningar om Kyrkobrodererna. Åter kunde

man se tydliga initiativ till omfattande expansion runtom i landet. När det var dags för tioårsjubileum 1928 hade Kyrkobrodererna förstärkt sin position och detta år kunde förbundet räkna till 42 kårer. Flertalet fanns i Stockholm (12), Uppsala (8), Västerås (9) och Skara (5). Sedan 1921 hade det även tillkommit kårer i Strängnäs (3) respektive Härnösand (1). I Karlstads och Växjö stift fanns det fortfarande en kår och i Linköpings stift fanns det två kårer. Även medlemsantalet blev större från ca 600 medlemmar 1926 till omkring 800 vid generalkonventet 1927. Rean 1924 fick förbundet en inbjudan till det allmänna kyrkliga mötet. Tre år senare 1927 vid det kyrkliga mötet i Malmö hade lekmännens sak satts upp på agendan, då ämnet "*Männen och församlingen*" avhandlades av bl.a. docenten Neuman. Samma år behandlades temat "*Männen och kyrkan*" vid Västerås stiftsstämma (stiftskonvent) i Ludvika. I ett brev till Stockholmsstads första prästmöte 1925 skrev pastor primarius att "*Stockholms kyrkobrodrakår är ett av många löftesrika tecken på ett uppvaknande lekmanaintresse och en bestämd vilja att hjälpa vår kyrka i hennes många mötande uppgifter inom vårt folk.*" Antalet medlemmar fortsatte att öka och enligt generalsekreterare K.G. Fellenius rapport inför generalkonventet 1931 räknades ca 1 500 medlemmar och ca 2 000 medlemmar två år därefter (1933). Lekmännens plats i kyrkan ansågs alltmer vara ett ämne i behov av diskussion.

Förbundets medlemmar var i regel män som levde i enkelhet med begränsade tillgångar. (Erik Timelin). När det var riksmöte inackorderades som regel de tillresta hos bröder som bodde på orten, i stället för att betala för boende på annat sätt. Ett ytterligare sätt att underlätta dessa möten ekonomiskt för deltagarsvar det resekostnadsbidrag som det fattades beslut om under generalkonventets sammanträde den 11 januari 1927. Med hjälp av detta kunde långväga representanter som inte hade råd att bekosta resan själva också delta under generalkonventen.

Även om Kyrkobrodererna hade en bred rekryteringsbas fanns ofta i början av rörelsens verksamhet precis som nu en uttalad vilja att komma i kontakt med och attrahera *ungdomarna i kyrkan*. Det var enligt Erik Timelin endast en kår som under 1930-talet hade åtskilliga yngre

medlemmar. Rekryteringen av ungdomar såg inte ut att vara eller bli ett fruktbärande projekt. En annan samhällsgrupp som saknades i förbundet 1938 var "kroppsarbetarna", som "i våra dagar även politiskt sett betyder så mycket, och där åtskilliga vittnar om vidgad och fördjupad förståelse för Sveriges kyrka. Ser vi till den samhälleliga indelningen av befolkningen var det representanter ur arbetarrörelsen som efterlystes. Ser vi till såväl 1932 års som 1945 års medlemsmatrikel var fortfarande näringsidkare och tjänstemän dominerande - inte minst tjänstemän. Bristen på medlemmar med direkt anknytning till industrisamhället var tydlig vilket bekräftar teorin om att dessa generellt hade ett lägre kristet och religiöst engagemang. I 1945 års medlemsmatrikel fanns en stor skara lantbrukare som saknades eller var påtagligt färre i 1932 års matrikel. Det stora antalet lantbrukare i 1945 års medlemsmatrikel var ett resultat av en stark tillväxt under 1930 - 1940-talet av medlemskårerna på landsbygden. Det fanns också präster som medlemmar i så gott som samtliga kårer vid denna tid. Prästerskapet var välrepresenterat i många av kårerna.

Sett ur ett medlemsperspektiv kan trots lekmanarrörelsens ambition att vara en ungdomsrörelse, rörelsens etableringsfas anses ha bestått av vuxna, icke kroppsarbetande tjänstemän och präster, utan anmärkningsvärda ekonomiska tillgångar.

Kyrkobröderna på riksnivå

Sedan 1924 har Kyrkobrödernas generalsekreterare (föbundssekreterare) inför varje generalkonvent (rikskonvent) lämnat in en årsrapport, vilken sammanfattar förbundets arbete runt om i landet under det gångna arbetsåret. Dessa dokument utgör en värdefull källa till ökad insikt i vilka aktiviteter som faktiskt anordnades i kårerna runt om i landet, eller åtminstone vilka aktiviteter som ansågs representativa nog för att hamna i en officiell rapport.

Perioden 1923 - 1927

Brödragemenskap omkring Ordet

Generalsekreterare K.G. Fellenius avslutade rapporten för arbetsåret 1925-1926 enligt följande:

"Utvecklingen går väl icke i den hastiga takt, som många kanske anser önskvärd, men vida viktigare är att de riktlinjer som i våra stadgar finnas, bli följda. Om, som jag hoppas, arbetet allt fortfarande i första hand får bygga på brödra-

gemenskap omkring Ordet, skall också den yttre utvecklingen gå i en sådan riktning, att vi kunna verksamt medverka till vår kyrkas arbete för Guds rike,"

Citatet är talande för hela perioden och det framgår tydligt att förbundet fortfarande var i ett etablerings skede och att den stora expansionen väntade på sitt genombrott. Att förbundets ambition att skapa nya kårer mötte motvind framgår också av årsberättelsen från 1923-1924, där det framgår att församlingen i Ludvika uttryckt sitt gillande av Kyrkobrödernas sak, *"men någon kår kom inte till stånd, då ingen fanns, som kunde åta sig ledarskapet."* Detsamma gällde både i Sundsvall och Härnösand. Mer lyckosamma omständigheter var att den i Sala den 2 april bildade kåren efter ett halvår bestod av hela 26 bröder. Generalsekreteraren Arvid Bruno meddelade att stiftskonvent nu existerade i Uppsala, Skara, Västerås och Stockholm samt att det härutöver fanns enstaka kårer i ytterligare fem stift - Lund, Strängnäs, Växjö, Karlstad och Härnösand. Samtidigt beskrevs situationen med viss oro, då *"med ett och annat undantag är medlemssiffran låg, ofta mycket låg."*

I förhoppning om att starta nya kårer under arbetsåret 1924-1925 skickades en uppmaning om att bilda kyrkobrödrakårer ut till ca 200 präster i landet. Fellenius påpekade dock att det inte går att vänta något större tillflöde av nya kårer förrän en *resesekreterare* kunnat anställas. Under denna period fanns 31 kårer i landet med 450 medlemmar (1924-1925). Nästan hälften av kårerna (14) fanns i Stockholm. Det främsta tillvägagångssättet för att bilda nya kårer var inte att skicka ut brev utan att *bege sig på resor runt om i landet*. Några av de resor som företogs och nämns i den första årsberättelsen är resorna i Dalarna och Norrland vilka genomfördes av Neuman och Granberg. Granberg predikade under en aftonandakt (aftonsång) och därmed förekom *lekmannapredikan* i förbundets arbete. Föredrag hölls inte sällan t.ex. av Granberg betitlat *"Hjältar"* och av Neuman betitlat *"Den svenska folkkyrkan"*. På grund av bristande ekonomi kunde inte lika många resor anordnas 1925 som under året dessförinnan. Neuman hade dock besökt bröderna i Borlänge och generalsekreteraren själv bevistade Strängnäs, där det bildades en ny kår i samband med besöket. Resorna runt om i landet fortsatte under det följande ar-

betsåret och i årsberättelsen redogjorde generalsekreteraren för sina resor till Norrtälje, Södertälje, Länna och Kila samt Neumans besök i Torshälla, Eskilstuna, Strängnäs, Nor, Umeå och Skellefteå. Utskicket av 200 cirkulär till landets präster med en uppmuntran till att bilda en Kyrkobrödrakår gav inte något märkbart resultat - endast ett fåtal präster behagade svara på brevet. Antalet kårer var år 1927 i stort sett oförändrat jämfört med situationen ett par år dessförinnan.

Även om resorna och rekryteringsarbetet var en viktig del av förbundets arbete var det andra uppgifter som stod i centrum. Arvid Bruno skrev i rapporten för arbetsåret 1923-1924 om arbetet inom kårerna och hänvisade till Uppsala första kårs årsberättelse av vilken framgick att arbetet följde å ena sidan *den inre linjen* och å andra sidan *den yttre dito*.

Sammankomster där bröder inom varje enskild kår samlades skedde vanligen ett par gånger i månaden, i undantagsfall varje vecka, eller en gång per månad och hölls allt som oftast i någon av församlingens lokaler men ibland även i brödernas hem. *Det inre arbetet* hade oftast bibelstudier i centrum och fortsatte Bruno, *"i andakt kring ordet och bönen har inom många kårer män trots stora skiljaktigheter i flera hänseenden vuxit samman till en stark, kanske oslitligt stark broderskedja"*. Bibelstudierna och bibelsamtalen ansågs också ha bidragit till goda och starka band mellan kyrkobröder och församlingarnas prästerskap, vilket påvisar förbundets kyrkliga ambitioner. Utöver bibelstudier och bibelsamtal var andra framträdande punkter inom det inre arbetet dels föredrag som hölls av kårmedlemmar, dels föredrag som hölls av utomstående besökare. Bland många olika föredrag kan nämnas: *"Den kristna församlingens ansvar"*, *"Ungdomens nöjesfråga"*, *"Om kyrkans reformation"*, *"Babylonisk och palästinisk kultur"* samt *"Männen och nattvarden"*. Aktuella samhällsfrågor diskuterades vilket syns t.ex. efter diskussioner kring psalmboken genom att en kår lämnade ett yttrande i psalmboksfrågan. Ett synligt exempel på brödernas sociala engagemang är en petition kring kristendomsundervisningen som lämnades i samband med denna frågas behandling på riksnivå. Erik Neuman fick i uppgift att tala om *"Männen och församlingsarbetet"* vid det kyrkliga mötet i Malmö 1927 vilket sannolikt i hög grad bidrog till att spri-

da kunskap om kyrkobrödernas arbete. I Falun anordnades två anföranden kring temat "*Kristendomen och männen*" under arbetsåret 1923-1924.

Erik Neuman.

Om arbetet i den inre linjen kan sägas ha bestått huvudsakligen av bibelstudier/bibelsamtal och föredrag med vitt skilda temata, var det i stället *besök vid sjukhus och andra platser* som stod i centrum för *den yttre linjen*. Flera kårer runtom i landet anordnade evenemang vid sjukhus respektive försörjnings-, ålderdoms- och församlingshem och erbjöd på olika sätt medmänniskor där sina tjänster. Det handlade bl.a. om skriftspredning, andaktsstunder, tidningsprenumerationer, julbjudningar och friluftsgudstjänster. Ett annat exempel på *det yttre arbetet* är närvaro vid det ekumeniska mötet i Stockholm 1925. Vanliga företeelser var "*församlingsaftnar*" där kåren i Jönköping fick fungera som förebild i kyrkobrödernas årsrapport för arbetsåret 1925-1926. Det noteras att i presentationen av Jönköpingskårens arbete finns ett påpekande om *svårigheten att få personer ur olika samhällslager att blanda sig med varandra vid borden*. Tecken på segregering mellan samhällsgrupper fanns. Även samarbeten med andra kyrkliga organisationer lyfts fram, bland annat det mellan *Stockholms kårer och Sällskapet för kyrklig själavård*. Vissa särdrag fanns t.ex. genom att kåren i Uppsala försökte organisera sitt yttre arbete genom olika utskott. Också ekonomiska bidrag kunde vara en del av förbundets yttre verksamhet där t.ex. en kår bekostade två personers teologistudier för att bidra till en lösning på den rådande prästbristen.

Trots vikten av det yttre arbetet var det kyrkobrödernas *inre arbete som prioriterades*. I rapporten från 1923-1924 gav Bruno uttryck för sin uppfattning att det fanns behov av att anställa en *sekreterare "med uppgift att arbeta fram vår sak i Sveriges vida bygder"*. Detta önskemål som därefter kontinuerligt lyftes fram i årsrapporterna resulterade först år 1929 i att en *resesekreterare* anställdes. Årsrapporterna vittnar om en gynnande utveckling som avskärmade sig från den dogmatiskt-teologiska strid som i viss mån skakade Svenska kyrkan genom den

bibelkritik och liberalteologi som hade fått ökad inverkan på den svenska kristna diskursen. Också mission uppgavs med tiden ha fått ett större utrymme i kårernas arbete och det gjordes flera insamlingar för detta ändamål.

Vissa ideal lyftes under perioden ofta fram i rapporteringen från kyrkobrödernas arbete. Rapporten för arbetsåret 1923-1924 avslutades med orden: "Vi behöva män som, bryta mark, som plöja och så. Där så sker i hängivenhet och trohet, skall Guds välsignelse inte utebli. Här antyds ett kristet mansideal knutet till metaforer om fysiskt arbete. En kyrkobröder skulle visa hängivenhet och trohet, plikttröhet och styrka i handling - även det egenskaper som tolkades som traditionellt manliga.

Perioden 1927 - 1929

En första expansion

Under 1920-talets sista år fortsatte arbete huvudsakligen i samma riktning som tidigare, men med några viktiga skillnader. En av dessa var en ökande ström av nybildade kårer - under arbetsåret 1927-1928 - bildades sju kårer och i *slutet av 1929 fanns 48 kårer* i landet. Även om den riktigt stora expansionen skulle dröja ytterligare några år ser vi redan vid detta skede hur antalet kårer började öka allt fortare, även om det faktiskt förhöll sig så att de i vissa regioner helt lyste med sin frånvaro. De nya kårerna bildades inte sällan i samband med de resor som företogs av generalsekreterare Fellenius respektive ordförande Neuman. Ökningen till trots manade Fellenius i rapporten för arbetsåret 1927-1928 de redan existerande kårerna att utöka sitt rekryteringsarbete, i stället för att lita till centralledningen. I samma rapport kom nya besked om en *resesekreterare*, vilken förväntades kunna anställas inom kort.

Frågan om en resesekreterare hade diskuterats under många år innan en lösning visade sig. Vid ett generalrådsmöte i Uppsala den 12 november 1928 kom frågan upp ånyo, och eftersom en resesekreterare inte kunde erbjudas "fullt arbete" tog Kyrkobröderna ett beslut att "ingå i Diakonistyrelsen med förfrågan huruvida från dess sida kunde tänkas att en blivande resesekreterare skulle med en sådan befattning kunna förena någon anställning i Diakonistyrelsen". Den 10 april 1929 meddelades att en överenskommelse hade träffats mellan

Diakonistyrelsen och Kyrkobröderna om anställandet av en gemensam resesekreterare. Diakonistyrelsen skulle betala 6 000 kronor av sekreterarens årslön och Kyrkobröderna 3 000 kronor. Den som tillträdde posten som förbundets förste resesekreterare den 1 oktober med överenskommelse för två år framåt var fil. mag. *Gunnar Sundqvist* (1897-1966) som fram till sin anställning hos Kyrkobröderna var sekreterare i Årkestiftets ungdomsförbund. För Kyrkobröderna blev anställningen möjlig efter det att Kyrkobröderna hade ansökt om riksskollekt i Stockholm och i Uppsala, Strängnäs, Västerås, Linköpings och Skara stift och därefter fått jakande svar av fem av dessa. Frågan om hur denna anställning förändrade Kyrkobrödernas arbete är inte helt klarlagd och kan vara en framtida forskningsuppgift men att anställningen rent allmänt medförde en större kunskap om kårernas arbete, ett större utbyte av erfarenheter tillika med uppmuntran till ansvar och engagemang inom kyrkobrödrarörelsen är troligt.

Förbundets arbete hade i övrigt fortgått som tidigare, med den *inre verksamheten* i centrum, där *bibelstudier* var den självklara kärnan. Även *föredragen* stod i fokus i samband med olika sammankomster. Dessa behandlade vitt skilda ämnen t.ex. 'Profeten Amos', 'Kyrkan' och 'Nutiden', 'Lars Leo Laestadius' och 'Kyrkans centrala verksamhet'. På vissa håll i landet t.ex. Köping hade lokala kyrkobrödradagar hållits i syfte att sprida kunskap om förbundet.

Till skillnad mot rapporterna från tidigare åren fanns nu ca tio år efter starten i vissa fall öppen kritik från Fellenius mot hur kårernas verksamhet sköttes. För verksamhetsåret 1927-1928 påpekade Fellenius att brödernas deltagande i *söndagsskoleverksamheten* var bristfällig. Denna verksamhet led verkligen nöd på manliga medarbetare och framtiden måste innehålla förstärkningar! Också *missionsarbetet* var något som nu kritiserades av generalsekreteraren. Många kårer hade anordnat insamlingar men *eget arbete ute i församlingarna saknades*. Kritik fanns också mot kårer som vägrade att sprida *Församlingsbladet* och därmed undergavde sitt stöd för Diakonistyrelsen. Ett positivt faktum var att större enighet hade uppkommit mellan förbunden (Kyrkobröderna och Diakonistyrelsen). Representanterna hade insett att de delade samma mål.

Den *yttre verksamheten* (linjen) med kyrkobrödernas *sociala arbete* hade dock mer eller mindre uteblivit. Fellenius manade till mer arbete för den yttre linjen och påminde om att *det sociala engagemanget* påbjöds i förbundets stadgar. En annan nog så viktig detalj som blev föremål för kritik från Fellenius rörde *stiftskonventen som Fellenius tyckte sammanträdde alldeles för sällan*.

Det fanns också positiva sidor i arbetet som lyftes fram. Generalsekreteraren prisade arbetet på en ort där sedan gammalt viss spänning rått mellan de frikyrkliga medlemmarna och de som tillhörde folkkyrkan. Kyrkobrödrakåren på orten hade motverkat denna spänning och förmått de båda lägren att samarbeta med varandra i flera frågor. Fellenius menade att en sådan ekumenisk uppgift var mycket viktig i en tid som präglades av religiös splittring. I en inbjudan som förbundet skickade ut manades till samarbete mellan lägren, för att undvika "den allt mer hotande faran, att allt vad religion oh kristendom heter sköljes bort av materialismens, mammonismens och förråandets flodvåg. Fellenius var också mycket positiv till att bibelstudier skedde i samtliga kårer och att föredragen dugade tätt i många kårer. Det yttre arbetet försärktes något in mot 1930-talets verksamhet och Fellenius prisade särskilt de evangelisationsmöten och evangeliska sångaftnar som anordnats av kårer i Stockholm.

I nästa artikel om Svenska kyrkans lekmanaförbund nr IV som redovisas i tidskriften *Lekman i Kyrkan* nr 3-2017 inleds densamma med *Kyrkobröderna på lokalnivå - Uppsala första kår*.

Anders Nordberg

Källor:

- * Kyrkohistorisk Årsskrift 113 (2013)
- Bearbetad version av en e-uppsats i Kyrkohistoria vid Uppsala universitet av Martin Nykvist (förmedlad till *Lekman i Kyrkan* av Stellan Andersson i Örkelljunga)
- * Handbok för kyrkobröder 1962 - Diakonistyrelsens Bokförlag
- * Svenska Kyrkans Lekmanaförbund 90 år (Carl-Axel Axelsson och Karl-Erik Sundström)
- * Svenska Kyrkans Lekmanaförbund, på Förbundsplanet och Internationellt (Karl-Erik Sundström)

Vår längtan efter ljus

Mars månad får vi ju ny tideräkning, från vintertid till sommartid. I kyrkan går vi från Jesu plågor i fastetiden till den stora glädjen därefter, efter korsfästelsen, i berättelserna om Jesu uppståndelse.

Trots att jag i många år nu har läst om Jesu korsfästelse och därpå följande uppståndelse har jag aldrig tidigare riktigt fattat vidden och betydelsen av Jesu uppståndelse.

Mitt arbete med "FÖRKLARINGSBOKEN – svåra ställen i Bibeln" fick mig att se: det är sista dygnet, inför, på och efter korset Jesus med full kraft förkunnar nåden, förlåtelsen, kärleken. Det är här han förlåter lärjungarna som övergav honom. Det är här han kallar Judas Iskariot "min vän".

Det är nu i denna tid ljuset helt och fullt bryter fram ur mörkret. Jag, som bor i Skåne, ser det tydligt: där det bara för några veckor sedan var kolsvart mörker med pinande regn och blåst, där växer det idag härliga vårblommor, buskar och träd knoppas. Folk avkläder sig vinterns mörka rustning, jag ser folk i shorts och t-shirt.

En del av dem kommer naturligtvis att omedelbart drabbas av olika förkylningsproblem. Slemmig hosta, huvudvärk. Men ändå. Det är ett tecken på vår längtan efter ljus.

En del av oss tänker då enbart på kroppens ljus. Men egentligen är jag övertygad om att det är en längtan efter både kroppens och andens ljus.

Med detta sagt önskar jag dig välkommen in att ta del av nya (och tidigare) inlägg på min hemsida.

Vill du/ni göra en bokning, diskutera tider/kostnader etc nås jag direkt på min hemsida, goranskytte.se.

Allt gott
Göran Skytte

FIRNINGSÄMNE

Sång och dans i festsmyckad sal och många spelemän.
Förlorad son var inte död;
han kommit hem igen.

Nu skulle allt bli frid och fröjd
men en surmulen var.
Han hötte finger åt sin bror
och klandrade sin far.

Hur festen slutar vet vi ej.
Hur alla dansen trått?
Ett vet vi, en förlorad son
har åter hemmet nått.

SÄLLSAM FÅNGST

Den stora fångsten får Petrus en gång,
då han vid insjöns böljor ror.
Det finns så mycket fisk i hans nät
att blott få berättelsen tror.

När Petrus såg allt som var på gång,
att stort under här hade skett
vid Mästarens fot han föll ned i bön.
Gud själv i Kristus aposteln sett.

Och då gjorde Jesus tidernas fångst,
för Guds rike Petrus han vann.
Petrus blev kämpen i Guds armé
I honom en spjutspets Gud fann.

Den största vinsten gör Skaparen själv.
Till himlen han oss leda vill.
Där skall han göra vår målbrottsston ny,
änglalik, som fågeldrill.

HIMMEL PÅ TABOR

Himmel på Tabor,
i sanning det var.
Mästarens gudom
blev där uppenbar.

Himmel i templet,
där Herren själv bor.
Så har vi känt det;
Guds löften vi tror.

Himmel på jorden
vill Jesus oss ge.
Under och tecken
vår värld skall få se.

Kyrkoherde em.
Hans-Lennart Hartler

Barmhärtighet i Bibeln

”Var barmhertiga, så som er fader är barmhertig.” Luk 6:36

Ordet barmhertighet är ett av bibelns stora och viktiga ord. Att vara barmhertig är att ha ”hjärta för den arme”¹. Ordet är en sammansättning av ”barm” och ”hjärta” som bägge symboliserar en persons innersta känslor och viljecentrum. Att visa barmhertighet är att visa medömkan, medkänsla och empati för någon i nöd. Barmhertighet är ett handlande förhållningsätt grundat på en känsla av medlidande och delaktighet. Barmhertigheten är alltid aktiv och ingripande. Man skulle kunna säga att barmhertigheten är kärlekens utflödande handlingar.

Om begreppet ”nåd” möter upp mot syndens handlande och syndarens ansvar genom att verka förlåtelse så griper barmhertigheten in mot syndens följder och möter med upprättelse, stöd och hjälp. Både ”nåd” och ”barmhertighet” är ett utflöde av kärlekens självutgivande.

Gud är barmhertig till sitt väsen

Barmhertighet är inte bara något som Gud gör utan Gud är till sitt väsen barmhertig.

Gud säger sitt namn tre gånger till Mose. Första gången säger han ”Jag är den jag är” (2 Mos 3:14). Den andra gången: ”Jag skall vara nådig mot den jag vill vara nådig mot och barmhertig mot den

jag vill vara barmhertig mot” (2 Mos. 33:19). Rytmen i frasen är densamma, men nåd och barmhertighet ersätter ’att vara’. Att vara den han är betyder för Gud att vara nådig och barmhertig. Detta bekräftas av det tredje tillkännagivandet av det gudomliga namnet: ”Herren, Herren är en barmhertig och nådig Gud, sen till vrede och rik på kärlek och trofasthet” (2 Mos. 34:6)².

Gud kärlek, nåd och barmhertighet ligger till grund för hela skapelsen och dess räddning

Om vi utgår från en klassisk tanke att Gud i evighet existerat i en utgivande kärlek mellan Fader, Son och Ande. Att Gud sedan skapade världen och människan för att inkludera dessa i sin kärleksgemenskap, där människan så som skapad till Guds avbild, fick i uppdrag att återspegla Guds utgivande kärlek. Då blir Guds nåd och barmhertighet insatta i sitt rätta sammanhang. Ty när så människan använder sin av Gud givna frihet till att lösgöra sig från Gud och gå sin egen väg sätter Gud genast igång den räddningsplan som han förberett redan innan världens skapelse.³ Denna räddningsplan bygger på Guds kärlek och visar sig genom Guds nåd och barmhertighet.

Gud visar sin barmhertighet genom att gå i förbund med människan. Genom Noaförbundet lovar Gud att aldrig mer generellt döma mänskligheten och värld-

den genom någon syndaflo.⁴ Gud utväljer i stället en man Abraham genom vilken Gud skall sända sin välsignelse och räddning till alla folk.⁵ Utifrån Abraham skapar sedan Gud ett folk, Israel, genom vilket han vill visa sin kärlek till världen. Ur detta folk lovar så Gud att sända en befriare, en smord konung av Davids ätt som inte bara skall frälsa Israel utan även vara en konung för alla folk.⁶ Parallellt med dessa löften dyker även löftet upp om en Herrens lidande tjänare som skall gå in under mänsklighetens skuld och bortvändhet och ta dessa på sig själv.⁷

Guds barmhertighet i relation med Israel och det judiska folket

Gud visar sin barmhertighet genom att befria det judiska folket från slaveri och förtryck. Han sluter så förbund med Israel och ger folket sin lag.⁸ Genom de regler och ordningar som Gud givit Israel framgår det tydligt att folket skall återspegla Gud genom att visa och leva i samma nåd och barmhertighet som de själva fått ta emot av Gud. Liksom Gud skaffar den faderlöse och änkan rätt, han som älskar främlingen och ger honom mat och kläder (5 Mos 10:18) skall även Israeliterna leva på samma sätt. En mängd barmhertighetslagar införs för att man i Israel skall visa särskild barmhertighet mot änkan, den faderlöse, de svaga och mot främlingarna.⁹

¹ Uppslagsbok till bibeln ESF förlaget -87

² http://www.taize.fr/sv_article6841.html

³ Ef 1:4-6 liksom han [Fadern] före världens skapelse har utvalt oss i honom [Sonen] till att stå heliga och fläckfria inför sig i kärlek. Han har förutbestämt oss till att få söners rätt genom Jesus Kristus och förenas med honom – det var hans viljas beslut – till pris och ära för den nåd som han har skänkt oss med sin älskade son.

⁴ 1 Mos 9:9-11

⁵ 1 Mos 12:1-4 (Folkbibeln eller 1917 års översättning)

⁶ Ps 72

⁷ Jes 53

⁸ 2 Mos 34:1-10

⁹ 3 Mos 19:34 Främlingen som bor ibland er skall räknas som infödd hos er. Du skall älska honom som dig själv. Ni har ju själva varit främlingar i Egyptens land. Jag är Herren, er Gud.

Själva förbundet i sig är även det grundat på Guds barmhärtighet. Gud utvalde Israel endast genom nåd och barmhärtighet utan deras egen förtjänst.¹⁰ Gud betraktar Israel som en mor betraktar sitt eget barn: *Kan då en mor glömma sitt barn, så att hon inte förbarmar sig över sin livsfrukt? Och även om hon kunde glömma sitt barn, skall jag inte glömma dig.* Jes 49:15

När profeten Jesaja skulle beskriva Guds förhållande till sitt folk så säger han följande: Jag vill förkunna Herrens kärlek, prisa Herren för allt han gjort för oss, allt det goda han gjort för Israels folk i sin barmhärtighet och sin stora kärlek.

Han sade: De är ju mitt folk, barn som aldrig sviker.

Därför blev han deras räddare i all nöd. Det var inget sändebud, ingen ängel utan han själv som räddade dem, det var han som befriade dem av kärlek och medömkan. Alltid i gångna tider lyfte han upp dem och bar dem. Jes 63:7–9

Livet i förbundet skulle baseras på den enskildes och folkets erfarenhet av Guds ständigt utflödande barmhärtighet. Psalm 25 i psaltaren är en enda lång bön och utläggning om förståelsen och upplevelsen av Guds barmhärtighet. (Läs gärna denna för att få en inblick i hur David ber och upplever det.) Utifrån den emottagna barmhärtigheten skulle sedan folket och individen leva ut det man själv tagit emot.

Dock bryter folket gång på gång det förbund som Gud ingått med dem.

Profeten Hosea illustrerar på ett innerligt och känslösamt sätt det sinnelag som finns hos Gud. Spänningen mellan att å ena sidan låta vreden mot synden råda och få straffa synden och å andra sidan Guds kärlek, nåd och barmhärtighet mot syndaren som han älskar.

Hosea 11 *När Israel var ung fick jag honom kär, och ut ur Egypten kallade jag min son.*

Men ju mer de har blivit kallade, desto mer har de dragit sig undan. Åt baalerna

offrar de och åt de uthuggna bilderna tänder de rökelse.

Ändå var det jag som lärde Efraim att gå och som tog dem upp i mina armar. Men de förstod inte att jag ville hela dem.

Med lena band drog jag dem, med kärlekens band, jag var för dem lik en som lättar oket över deras nackar, jag böjde mig ner till dem och gav dem mat.

De skall inte få vända tillbaka till Egyptens land utan Assur skall bli deras kung, eftersom de vägrade att omvända sig.

Svärdet skall rasa i deras städer och förstöra deras bommar och frossa omkring sig för deras onda planers skull.

Mitt folk är benäget till otrohet mot mig, och hur mycket man än kallar dem till den som är därovan, upphöjer ändå ingen honom.

Hur skall jag kunna överge dig, Efraim? Skall jag lämna dig, Israel? Hur skall jag kunna göra med dig som med Adma och låta det gå dig som Sebojim? Mitt hjärta vänder sig i mig, all min barmhärtighet vaknar.

Jag vill inte låta dig känna min brinnande vrede, jag vill inte på nytt ödelägga Efraim. Ty jag är Gud och inte en människa, helig är jag ibland er, och med vrede vill jag ej komma.

Guds barmhärtighet visad även till hedningarna

Parallellt med Guds särskilda handlande med Israel visar Gud även omsorg om hedningarna. Jona bok är ett tydligt exempel på detta. Gud sänder sin profet till Nineve, huvudstaden i det Assyriska imperiet. En kommande dom väntar dem pga. deras synd. Profeten försöker då fly från uppdraget i förhoppningen om att Gud ska straffa staden, eftersom de inte får chansen att omvända sig. Genom en storm och tre dagar i en fiskbuk förstår Jona att det inte är någon bra ide att fly från Guds kallelse. Efter att ha predikat i Ninive så omvänder sig folket och Gud skonar staden.

Då blev Jona mycket missnöjd. I vredesmod bad han till Herren: "Herre, var det inte det jag trodde redan där hemma? Det var därför jag ville fly till Tarshish förra gången. Jag visste ju att du är en nådig och barmhärtig Gud, sen till vrede och rik på kärlek, beredd att ångra det onda du hotat med. Jona 4:1–2

Gud låter då en ricinbuske växa upp för att ge sin arge profet skugga där han sitter och surar utanför stadsporten. Dagen efter vissnar busken och Jona blir ursinnig och önskar sig döden.

Herren sade: "Du bekymrar dig för ett träd som du inte har lagt ner något arbete på och som du inte själv fått att växa, som kom till på en natt och försvann på en natt. Skulle då inte jag bekymra mig om Ninive, den stora staden, där det bor över 120 000 människor, som inte ens kan skilja på höger och vänster – och dessutom många djur." Jona 4:10–11

Guds barmhärtighet visad genom den frälsare som Gud sänder

I inledningen till Lukasevangeliet får vi ta del av Sakarias lovsång. En lovsång som burit kyrkan i hennes bön och tillbedjan i 2000 år. Denna lovsång sammanfattar det som Gud gör genom sin frälsare.

"Välsignad är Herren, Israels Gud, som besöker sitt folk och ger det frihet. Han reser för oss frälsningens horn i sin tjänare Davids släkt, så som han för länge sedan lovat genom sina heliga profeter, frälsning från våra fiender och alla som hatar oss.

Han visar barmhärtighet mot våra fäder och står fast vid sitt heliga förbund, den ed han svor vår fader Abraham: att rycka oss ur våra fienders hand och låta oss tjäna honom utan fruktan, rena och rättfärdiga inför honom i alla våra dagar.

Och du, mitt barn, skall kallas den Högstes profet, ty du skall gå före Herren och bana väg för honom.

Så skall hans folk få veta att frälsningen är här med förlåtelse för deras synder genom vår Guds barmhärtighet och mildhet.

¹⁰ 5 Mos 7:7–9 Det var inte för att ni är ett större folk än andra som Herren fäste sig vid er och utvalde er – ni är ju det minsta folket av alla. Men Herren älskade er och ville hålla sin ed till era fäder, och därför förde han er med stark hand ut ur slavlägret och befriade dig ur faraos, den egyptiske kungens, våld. Du

skall veta att det är Herren, din Gud, som är Gud, den trofaste Gud som håller sitt förbund och visar godhet i tusen släktled mot dem som älskar honom och håller hans bud.

Han skall komma ner till oss från höjden, en soluppgång för dem som är i mörkret och i dödens skugga, och styra våra fötter in på fredens väg.” Luk 1:68–79

Guds barmhärtighet undervisad av Jesus

Hos Jesus möter vi en undervisning om Guds barmhärtighet som förstärker och understryker det som tidigare undervisats i GT. Bilden av Gud som Fader eller ”pappa” stryker under barmhärtigheten utifrån en familjerelation. Gud söker en närhet, gemenskap och samhörighet med människan lik den som finns i en familjerelation där barnen litar på sin far, tyr sig till sin far, räknar med faderns makt och förmåga, och är fullständigt trygga i faderns omsorg och beskydd. Jesus visar själv att han lever i en sådan Gudsrelation. Hans undervisning om Gudsriket handlar om den svär där just en sådan Gudsrelation upprätthålls.

Genom sin undervisning, sitt handlande och synen som Jesus har på sitt uppdrag framstår Guds barmhärtighet på ett framträdande sätt.

Jesus söker sig till de utstötta, marginaliserade och föraktade.

Jesus fortsatte därifrån, och då han såg en man som hette Matteus sitta utanför tullhuset sade han till honom: ”Följ mig!” Och Matteus steg upp och följde honom. När Jesus sedan låg till bords i hans hus kom många tullindrivare och syndare dit och lade sig till bords tillsammans med honom och hans lärjungar. Fariséerna som såg det sade till lärjungarna: ”Hur kan er mästare äta tillsammans med tullindrivare och syndare?” Han hörde det och sade: ”Det är inte de friska som behöver läkare, utan de sjuka. Gå och lär er vad som menas med orden: Barmhärtighet vill jag se och inte offer. Ty jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga, utan syndare.” Mat 9:9–13

Människosonen har kommit för att söka efter det som var förlorat och rädda det.” Luk 19:10

Människosonen har inte kommit för att bli tjänad utan för att tjäna och ge sitt liv till lösen för många.” Mk 10:45

I liknelserna om det förlorade faret och myntet visar Jesus hur Gud aktivt söker efter det förlorade för att rädda det. I den

förlorade sonen, ger Jesus en tydlig bild på hur Gud väntar, längtar och springer varje syndare till mötes för att i barmhärtighet få förlåta och upprätta. (Luk 15)

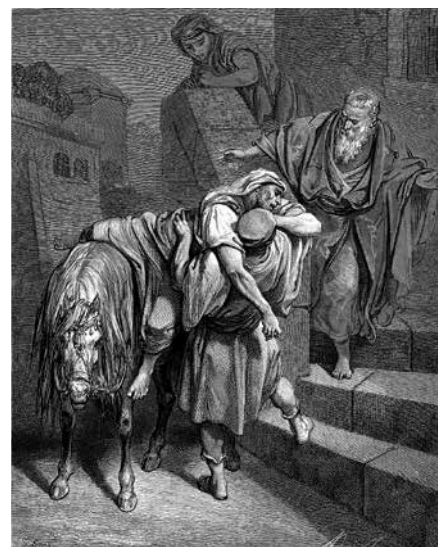
De som genom tron blir Jesu lärjungar kallas till att leva samma beroende och förtröstande liv med Gud som Jesus själv levde. Att i allt återspegla Guds barmhärtighet, nåd och kärlek.

Jesus tycks ofta ha undervisat om denna Gudsrelation och om hur vi är kallade att leva ut Guds barmhärtighet i världen. Hos Matteus möter vi bergspredikan och hos Lukas släktpredikan. Stora likheter finns, men också skillnader i betoning. Huruvida dessa två sammanställningar av Jesu undervisning syftar på samma händelse eller om det är två olika predikningar med snarlikt innehåll kan vi släppa i detta sammanhang. Det viktiga är att betoningen och att leva i och leva ut Guds barmhärtighet finns starkt hos både Matteus och Lukas skildringar av vad Jesus lärde.

Men till er som vill lyssna säger jag: älska era fiender, gör gott mot dem som hatar er. Välsigna dem som förbannar er och be för dem som skymfar er. Slår någon dig på ena kinden, så vänd också fram den andra. Tar någon ifrån dig manteln, så hindra honom inte från att ta skjortan också. Ge åt alla som ber dig, och tar någon det som är ditt, så kräv det inte tillbaka. Så som ni vill att människor skall göra mot er, så skall ni göra mot dem. Skall ni ha tack för att ni älskar dem som älskar er? Också syndare älskar dem som visar dem kärlek. Skall ni ha tack för att ni gör gott mot dem som gör gott mot er? Också syndare handlar så. Och skall ni ha tack för att ni lånar åt dem som ni tror kan betala tillbaka? Också syndare lånar åt syndare för att få samma belopp tillbaka. Nej, älska era fiender, gör gott och ge lån utan att hoppas få igen. Då skall er lön bli stor, och ni skall bli den Högstes söner, ty han är själv god mot de otacksamma och onda. Var barmhärtiga, så som er fader är barmhärtig. Luk 6:27–36

Liknelserna om den barmhärtige Samaritanen

En av de mest kända liknelserna om konsekvensen av att älska sin nästa som sig själv, dvs. att leva ut den barmhärtighet som vi själva tagit emot finns i berättelsen om den barmhärtige Samaritanen.¹¹

Här betonas att varken, ras, religion eller social tillhörighet spelar någon roll. Kallelsen till att visa barmhärtighet mot var och en som vi möter finns där för oss alla. Aposteln Johannes ser detta som en självklarhet hos var och en som lärt känna Gud:

Genom att Jesus gav sitt liv för oss har vi lärt känna kärleken. Också vi är skyldiga att ge vårt liv för bröderna. Om någon som har vad han behöver här i världen ser sin broder lida nöd men stänger sitt hjärta för honom, hur kan då Guds kärlek förbli i honom?

Mina barn, låt oss inte älska med tomma ord utan med handling och sanning. Då förstår vi att vi är sanningens barn, och om vårt hjärta dömer oss kan vi inför honom övertyga det om att Gud är större än vårt hjärta och förstår allt. 1 Joh 3:16–20

Liknelsen om obarmhärtige tjänaren

Lika mycket som barmhärtigheten påbjuds och rekommenderas, lika hårt varnar Jesus för att förhärda sig emot den som ber om förlåtelse eller väddar till vår barmhärtighet. I liknelsen om den obarmhärtige tjänaren står det ställt utom rimligt tvivel att Gud med stränghet kommer att bemöta var om en som själv tagit emot förlåtelse men som själv vägrar att förlåta.¹²

Barmhärtigheten och domen på den yttersta dagen

Jesus är också tydlig med att den som verkligen emottagit Guds nåd och barm-

¹¹ Luk 10:25–27

¹² Mat 18:21–35

härthet och fått sitt hjärta förvandlat, kommer att leva ut detta till andra. Gud identifierar sig med de nödställda och de lidande. En barmhärtighetens gärning gjord mot någon av dessa mina minsta, är en gärning utförd mot Gud själv. Omvänt, ett stängt och slutet hjärta mot någon av dessa minsta, är ett stängt och slutet hjärta mot Gud.¹³

En dag skall en utrensning ske, ogräset skall rensas bort från den goda säden.¹⁴ Den som tagit emot Guds nåd skall då äntligen bli befriad från allt ont. I liknelserna om surdegen, senapsfröet¹⁵ pekar Jesus på att det rike som är grundat på Guds barmhärtighet en dag skall segra och den värld som återspeglar Guds väsen skall då segra över all ondska.

Guds barmhärtighet, några centrala tankar i brevlitteraturen

Paulus använder sitt eget liv, sitt hat och sin förföljelse av de kristna för att visa på Guds stora barmhärtighet.

Detta är ett ord att lita på och värt att helt ta till sig, Kristus Jesus har ju kommit till världen för att rädda syndare – och bland dem är jag den störste. Men jag mötte förbarmade, och det för att Kristus Jesus skulle kunna visa allt sitt tålmod på mig som den förste, urtypen för dem som skall komma till tro på honom och vinna evigt liv. 1 Tim 1:15–16

Guds barmhärtighet är drivkraften för Gud att frälsa oss genom Kristus

När Paulus berättar om Guds handlande för vår frälsning syftar han tillbaka på Guds barmhärtighet. Människan är här inte bara passiv, bunden och utan står dessutom under den ondes kontroll och inflytande. Aktivt väljer hon att göra det onda. Då griper Gud in och motivet till Guds handlande är hans kärlek och barmhärtighet.

Ni var döda genom era överträdelser och synder den gång ni levde i dem på denna tidens och världens vis och lät er leda av fursten över luftens rike, över den andemakt som nu är verksam i olydnadens människor. Sådana var vi alla en gång, då vi följde våra mänskliga begär och handlade som kroppen och våra egna tankar ville, och av födseln var vi vredens barn, vi som de andra.

Men Gud, som är rik på barmhärtighet, har älskat oss med så stor kärlek att fast vi var döda genom våra överträdelser

har han gjort oss levande tillsammans med Kristus – av nåd är ni frälsta – och uppväckt oss med honom och gett oss en plats i himlen genom Kristus Jesus. Därmed ville han för kommande tider visa den överväldigande rika nåden i sin godhet mot oss genom Kristus Jesus. Ty av nåd är ni frälsta genom tron, inte av er själva, Guds gåva är det. Det beror inte på gärningar, ingen skall kunna berömma sig. Vi är hans verk, skapade genom Kristus Jesus till att göra de goda gärningar som Gud från början har bestämt oss till. Ef 2:1–10

Guds barmhärtighet och dopets nåd

Liknande tankar får vi i Titusbrevet där Paulus talar om det nådemedel som Gud använder för att förena oss med Kristus och ge oss Guds Ande, nämligen dopet.

Men när Gud, vår Frälsare, uppenbarade sin godhet och kärlek till oss människor frälste han oss, inte för rättfärdiga gärningar som vi hade gjort utan på grund av sin barmhärtighet. Han frälste oss genom ett bad till ny födelse och förnyelse i den helige Ande, som han rikligt utgöt över oss genom Jesus Kristus, vår Frälsare, för att vi ska stå rättfärdiga genom hans nåd och bli arvingar med hopp om evigt liv. Tit 3:4–7

Guds barmhärtighet kopplad till Kristi uppståndelse och vår frälsningsvisshet

Genom Guds barmhärtighet är vi födda på nytt. Vi äger ett levande hopp och detta hopp ligger i det faktum att Gud uppväckt Kristus från de döda. I den nya födelsen följer också försäkran om att ärva himmelen och en försäkran om att Gud makt skall beskydda oss genom tron fram till räddningens dag.¹⁶

Guds barmhärtighet som motivation till överlåtelsen

När Paulus lagt den läromässiga grunden för ett kristet liv, (Rom 1–8), bearbetat relationen mellan Guds löften till Israel och Kristi världsvida kyrka går han över till att tala om det praktiska livet som kristen. Detta handlar om en överlåtelse till Gud. Att dagligen offra sig själv till Gud. Denna överlåtelse och detta offer sker utifrån Guds barmhärtighet. Endast då vi ser och anar hur Gud först förbarmat sig över och offrat sig själv för oss. Att han i sin härlighet tänker på oss dag och natt, kan vi våga offra oss till honom och låta honom få forma våra liv.

Därför ber jag er, bröder, vid Guds barmhärtighet, att frambära er själva som ett levande och heligt offer som behagar Gud. Det skall vara er andliga gudstjänst. Anpassa er inte efter denna världen, utan lät er förvandlas genom förnyelsen av era tankar, så att ni kan avgöra vad som är Guds vilja: det som är gott, behagar honom och är fullkomligt. Rom 12: 1–2

Vi slutar denna begrundan över Guds barmhärtighet på samma plats där vi började, hos den Barmhärtige i hans härlighet. Från uppenbarelseboken hämtar vi en bild av en tillvaro där Guds barmhärtighet har segrat och Guds räddningsplan är fullbordad.

Sedan såg jag, och se: en stor skara som ingen kunde räkna, av alla folk och stammar och länder och språk. De stod inför tronen och Lammet klädda i vita kläder med palmkvistar i sina händer. Och de ropade med hög röst: "Frälsningen finns hos vår Gud, som sitter på tronen, och hos Lammet."

Alla änglarna stod kring tronen och kring de äldste och de fyra varelserna. Och de föll ner på sina ansikten inför tronen och tillbad Gud och sade: "Amen. Lovsången och härligheten, visheten och tacksägelsen, äran och makten och kraften tillhör vår Gud i evigheters evighet, amen."

Och en av de äldste sade till mig: "Dessa som är klädda i vita kläder, vilka är de och varifrån kommer de?" Jag svarade: "Du vet det, herre." Han sade till mig: "Det är de som kommer ur det stora lidandet. De har tvättat sina kläder rena och gjort dem vita i Lammets blod. Därför står de inför Guds tron, och de tjänar honom dag och natt i hans tempel, och han som sitter på tronen skall slå upp sitt tält över dem. De skall inte längre hungra och inte längre törsta, varken solen eller någon annan hetta skall träffa dem. Ty Lammet som står mitt för tronen skall vara deras herde och leda dem fram till livets vattenkällor, och Gud skall torka alla tårar från deras ögon." Upp 7:9–17

Km. Jan Cada genom Lennart Arvidsson och Stellan Andersson, Lekmannakåren i Örkelljunga pastorat

¹³ Mat 25:31–46

¹⁴ Mat 13:34–30

¹⁵ Mat 13:31–33

¹⁶ 1 Petr 1:3–5

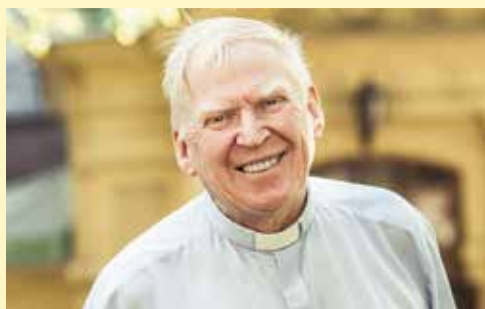
SVENSKA KYRKANS LEKMANNAFÖRBUND

Sommarmöte 2017

på Hjo folkhögskola 4-6 augusti

Tema: Men jag skall leda dem där de går bedjande fram

Medverkande: Carl-Erik Sahlberg, Anders Reinholdsson, Thommy Hallin m fl

Effektiv bön

"Bön ligger verkligen i djupet av det kristna livet. Effektiv bön är alltså ett mycket angeläget ämne. Därför vill jag ödmjukt dela några erfarenheter av bön. Jag arbetade i 25 år i S:ta Clara i Stockholm bland utsatta människor. Det var diakoni och andlig handling. Att uppmuntra människor till bön och hur man kan få uppleva bönesvar är också diakoni."

Hur ska man be?

- Om Luthers syn på bönen
Under sin tid som munk vande sig Luther vid en bönetradition som förenar kristna bekännare i alla tider och där Bibelns egna texter får ligga till grund för en bön som är allmängiltig och personlig på samma gång. De texter som Luther särskilt lyfte fram var sådana som redan i fornkyrkan hade använts i undervisning av olika slag.

Bönen som Jesus lärde oss

Om bönens innebörd och hur man kan tolka Herrens bön – Fader vår.

Bön i lovsången

Bön och lovsång hänger intimt samman.

Hur då?

Frågor om programmet besvaras av Anders Åström, tfn 070-595 28 08
Mail: astrom.anders@gmail.com

i samarbete med

sensus

Sommarmöte på Hjo Folkhögskola 4 - 6 augusti 2017

Men jag skall leda dem där de går bedjande fram

Effektiv bön

Carl-Erik Sahlberg
missionär och
tidigare präst
i S:ta Clara kyrka

Hur ska man be?

- Om Luthers syn
på bönen

Bönen som Jesus lärd oss

Anders Reinholdsson
kyrkoherde i Sättila
pastorat

Bön i lovsången

Thommy Hallin
församlingspräst i
Vedums och Larvs
församlingar.

Fredag 4 augusti

Vi åker till Hjo!

10.00 Incheckning

12.00 Lunch

13.30 Välkommen till Hjo!

14.30 **Effektiv bön**

16.30 Middag

18.00 Överraskningarnas
afton

19.00 **Hur ska man be?**
- Om Luthers syn
på bönen

20.30 Aftonbön

21.00 Kvällsfika

Lördag 5 augusti

07.30 (-08.45) Frukost

09.00 Morgonbön

09.30 **Bönen som Jesus
lärd oss**

10.30 fm kaffe

11.00 **Bönen som Jesus
lärd oss (forts)**

12.00 Lunch

13.00 **Fritidsaktiviteter**

17.00 Grillafton

19.00 **Minns du sången?**

20.30 Aftonbön

21.00 Kvällsfika

Söndag 6 augusti

07.30 (-08.45) Frukost

09.00 Morgonbön

09.30 **Bön i lovsången**

10.30 fm kaffe

12.00 Lunch

13.30 **Sändnings-
mässa**

15.00 Fika & Utcheckning

16.00 Avslutning
och hemfärd

foto: Jesper Anhede

Sommarmöte 2017

4 - 6 augusti på Hjo folkhögskola

Anmälningssblankett

Avgifter:

Mat och logi för vuxen kostar 2300 kr (eget sänglinne)

Mat och logi för ungdom (15-18 år) kostar 950 kr (eget sänglinne)

Mat och logi för barn (4-15 år) kostar 300 kr (rum delas med vuxen, eget sänglinne)

Barn under 4 år gratis.

Dagbesökare betalar 550 kr för fredag, 550 kr för lördag, 400 kr för söndag.

Dagavgiften avser samtliga måltider per respektive dag.

Jag/vi önskar enkelrum dubbelrum

Namn:

Namn:

Barn :

Adress:

.....

Tel:

Mail:

Eventuella önskemål om specialkost eller andra önskemål:

.....

Folkhögskolans adress: Hjo folkhögskola, Lundbyvägen 12, 544 31 Hjo

Frågor om programmet besvaras av Anders Åström, tfn 070-595 28 08

Anmälan skickas senast den 21 juli till:

Anders Åström

Ödenäs Östergården 327

441 95 Alingsås

eller via E-post till: astrom.anders@gmail.com

Inbetalning

Sätt in avgiften på Skara stifts Lekmannaförbunds postgironummer 17 32 26-2.

Skriv "Sommarmöte 2017" på blanketten.

Svenska kyrkans Lekmannaförbund i Linköpings stift inbjuder till Riksmöte Mitt 21 – 22 oktober 2017 på Vårdsnäs stiftsgård

Lördag 21 oktober

09.00 – 10.00	Registering
10.00 – 10.20	Kaffe
10.30 – 10.45	Välkommen till Vårdsnäs och riksmöte mitt av Jan Henriksson, ordförande i konventsrådet, Linköpings stift
10.45 – 12.00	Kyrkvårdsämbetets historia och utveckling, Församlingsherde Per Ingvarsson Boxholm
12.05 – 12.15	Lunchbön i Kapellet
12.15 – 13.30	Lunch
13.30 – 16.30	Kåseri och bildvisning av prästen Anders Boström, Rundvik "att verka som präst bland kommunister, gruvarbetare och samer" (eftermiddagskaffe serveras vid lämplig tidpunkt)
17.30	Middag
19.00 – 20.30	Sång och musikunderhållning med mera av Södra Vi-kvartetten. (Kvartetten består av Lennart & Åse Sjöstedt samt Jan och Eva Henriksson som alla på ena eller andra sättet har sin gärning i Södra Vi församling i form av musiker, körsångare, anställda och frivilligarbetare.)
20.45	Vårdsnäs ostbricka serveras
21.30	Kvällsandakt – Diakon Britt Andersson Vimmerby

Söndag 22 oktober

08.00 – 09.00	Frukost
09.00 – 10.00	Morgonbön av förbundsordförande Anders Nordberg. Tankar kring Svenska Kyrkans fundament.
10.00	Förmiddagskaffe
11.00	Mässa i Vårdsnäs kyrka, alternativt Vårdsnäs kapell
12.15 – 13.15	Lunch
13.30 – 14.45	Ängeln på Malmskillnadsgatan, berättelse om ett liv av Elise Lindqvist
14.45 – 15.00	Avslutande andakt
15.00	Kaffe och hemfärd

(Programmet är preliminärt och kan komma att ändras)

Per Ingvarsson

Elise Lindqvist

Anders Boström

Anders Nordberg

Per Ingvarsson har ett förflutet som kaplan vid Vårdsnäs stiftsgård och stiftsadjunkt. Nu är han verksam som församlingsherde i Boxholms församling.

Elise Lindqvist har efter ett liv i missbruk och våld genom en omvändelse blivit bekännande kristen.

Sedan mitten av 1990-talet är hon engagerad i S:ta Clara kyrka i centrala Stockholm där Carl-Erik Sahlberg var präst. Där har man byggt upp ett socialt arbete med tydlig inriktning på att hjälpa hemlösa och prostituerade. Från Sankta Clara utgår hon på fredagsnätterna för att vara ute bland kvinnorna på Malmskillnadsgatan. "Att få se förvandlingen hos en tjej som lämnat gatan och kämpa vidare, är som en karamell att njuta länge av", berättar hon.

Anders Boström har lång erfarenhet av att vara präst på Nordkalotten, han är även förste vice ordförande i Svenska kyrkans lekmanförbund.

Anders Nordberg är ordförande i Svenska kyrkans lekmanförbund sedan 1998.

Anmälan till Riksmöte mitt Vårdnäs stiftsgård 21-22 oktober 2017

Fyll i blanketten (texta gärna) och sänd anmälan senast 13 augusti till;

Jan Henriksson Norra Storgatan 9 598 71 Södra Vi

Anmälan är bindande och betalning oss tillhanda senast 18 augusti till PG 162601-9

Namn _____

Adress _____

Postnummer _____ Ort _____

Telefon _____

Priser:

Hela konferensen 21 – 22/10 900 kronor för del i dubbelrum samt alla måltider

☐

Delar rum med; _____

Önskar enkelrum **OBS! tillägg (500 kronor)**

☐

Medverkan endast 21/10 **inklusive** middag och kvällsunderhållning; 600 kronor

☐

Medverkan endast 21/10 **utan** middag och kvällsunderhållning; 350 kronor

☐

Medverkan endast 22/10 (lunch och förmiddags- och eftermiddagskaffe) 350 kronor

☐

Kommer fredag kväll (20/10) och önskar dubbelrum, 995 kronor inkl. frukost

☐

Delar rum med _____

Kommer fredag kväll och önskar enkelrum; 645 kronor inkl. frukost

☐

Har ni matallergi? I så fall vad? _____

Är du inte medlem i lekmanaförbundet är du välkommen att närvara 21 – 22/10 till en kostnad av 1 500 kronor (övriga dagpriser gäller oavsett medlemskap)

Medlem i Svenska kyrkans lekmanaförbund

☐

Inte medlem i Svenska kyrkans lekmanaförbud

☐

**Information om program lämnas av Jan Henriksson 070 545 81 38
eller Britt Andersson 070 260 97 48**

Att hitta till Vårdnäs;

www.vardnas.se

Från Linköping: Riksväg 23/34 mot Vimmerby/Växjö, Vårdnäs ligger 3 mil söder om Linköping.

Från Jönköping: Antingen E4 mot Linköping eller riksväg 40 mot Västervik. I Vimmerby tar man riksväg 23/34 mot Linköping. Vårdnäs ligger 7 mil norr om Vimmerby.

Från Växjö: Riksväg 23/34 mot Linköping.

Varmt välkomna till några dagars god gemenskap

Glimtar från förbundets stiftskonvent under våren 2017

Stiftskonvent i Göteborgs stift

Lördagen den 13 maj genomförde Lekmannaförbundet i Göteborgs stift årets stiftskonvent i Västra Frölunda.

Deltagarna samlades i den gamla fina kyrkan och bjöds där på kaffe med dopp innan mässan startade.

Mässan leddes av K-G Fridman och den inramades på ett utomordentligt sätt av Vasa Kyrkokör under ledning av Peter Wågsjö. Peter svarade därutöver för alla praktiska delar i mötet och är för detta värd en stor eloge.

Magnus Wittgren, ordförande i Lekmannaförbundet i Lunds stift, var inbjuden gäst och han talade kring ämnet ”Vi gör som lärjungarna(?)” Utifrån egna erfarenheter och bibelstäl- len, väckte han åhörarna till att fundera kring hur förbundet arbetar på stifts- och lokalnivå och hur nya medlemmar rekryteras.

Efter broder Magnus uppskattade föredrag förflyttade delta- garna sig till Husknuten och blev där serverade en god lunch. Återsamling skedde sedan i Församlingshemmet, där under- tecknad som avgående ordförande ledde förhandlingarna.

Dessa inleddes med en tyst minut till minnet av de medlem- mar, som gått ur tiden. Till ny ordförande utsågs Meikel Ga- nebratt och till ny v. ordförande utsågs Peter Wågsjö. I övrigt omvaldes de aktuella funktionärerna. Meikel utsågs till stiftets representant i förbundsrådet och Peter blev hans ersättare. Mö- tet beslutade att öka avgiften till stiftsförbundet från 10 till 20 kr. Som avslutning avtackades undertecknad med blommor och present.

Evert Josefsson

f.d. ordförande i Lekmannaförbundet i Göteborgs stift.

I tacksamhet till Herren Jesus Kristus över Everts mångåriga, synnerligen trofasta och väl utförda gärning såväl på riks- som stiftsnivån kommer Svenska Kyrkans Lekmannaförbund att vid ett senare tillfälle särskilt uppmärksamma och avtacka Evert. Lekmannaförbundet önskar Evert rik välsignelse nu och alla dagar framöver!

Förbundet ber också om välsignelse och glädje också över Lekmannaförbundet i Göteborgs stifts fortsatta verksamhet!

I frid!

Anders Nordberg
förbundsordförande

Stiftskonvent i Luleå stift

Stiftskonvent med med årsmöte hölls nyligen i Nordmalings församlingssgård. Stiftskonventet hade som gästtalare inbjudit Holger Nilsson, Vetlanda, att tala om Uppenbarelsboken i Bi- beln, och om moderna företeelser i dag som boken varnar för.

Johannes Uppenbarelse, som är Bibelns sista bok är en apo- kalyptisk, bok med ett profetiskt budskap till vår tid. Här har vi en aktuell skrift även för vår tid. Den börjar med de s.k. sändebreven till 7 församlingar i dåtida Mindre Asien. Dessa församlingar har för länge sedan försvunnit men brevens bud- skap är alltså i lika hög grad aktuella för vår tid.

Holger Nilsson redogjorde för detta men varnade också för moderna rörelser (yoga och New Age), som lockar människor bort från en sund kristen livsstil. Drygt 36 personer hade hör- sammat kallelsen att lyssna på Holger Nilsson som med stor inlevelse och kunnighet guidade åhörarna genom Uppenba- relseboken. Han har tagit som en livsuppgift att studera och berätta om Uppenbarelsbokens budskap för vår tid. Det gör han dels med flera böcker, dels med tidningen Flammor.

Efter hans intressanta och givande föreläsningar vidtog års- möte för Lekmannaförbundet i Luleå stift. Samtliga i styrelsen omvaldes för ytterligare ett år – Johan Marklund, Marianne Johansson, Gunnar Andersson, samtliga från Skellefteå, samt Anders Boström, Nordmaling. Dagen avslutades med natt- vardsmässa i Catharinakapellet.

Lekmannaförbundet är en sammanslutning av lekmän i mer än 140 kårer i Svenska kyrkans församlingar från Skåne upp till Överkalix. Lekmannaförbundet bildades i oktober 1918, och firar alltså 100 år 2018. Förbundet bildades i Johannes kyrka i Stockholm med bl.a. två norrlänningar som initiativtagare, dels Manfred Björkquist, Stockholms förste biskop, vars far var kyrkoherde i Gideå, dels ärkebiskopen Natan Söderblom från Trönö i Hälsingland som blev förbundets första ordfö- rande.

Lekmannaförbundet med dess kårer och med män och kvin- nor i Svenska Kyrkan vill bl.a. arbeta för en fördjupning av den kristna tron samt vara ett forum för samtal om kyrkan och hennes uppgifter i en modern men sekulariserad värld – i en tid då den kristna tron ofta blir ifrågasatt och föraktad. Oftast är bakgrunden här till dåliga kunskaper om den kristna kyr- kan om man ö.h.t. har några kunskaper alls om densamma. Lekmannaförbundet vill råda bot mot detta. Genom att göra Kristus känd i vår tid och älskad av fler människor.

Anders Boström
förste vice förbundsordförande

Stiftskonvent i Växjö stift

Svenska kyrkans lekmannaförbund i Växjö stift samlade ett sextiototal medlemmar till Stiftskonvent i Reftele kyrka och sockenstuga lördagen den 22 april. Vård för konventet var Reftele församlingskåar med Rune Johansson och Gunborg Ståhlberg samt därtill kyrkoherde Anders Hullfors med hustru Elisabeth Hullfors, leg sjuksköterska och kantor. Deltagarna samlades till kaffe med dopp i Reftele sockenstuga där de hälsades välkomna av Vivi Albertsson.

Efter välkomstsamlingen i Reftele sockenstuga inleddes konventet med mäsas i Reftele kyrka under ledning av Anders Hullfors och diakon Marie-Louise Lundström. Anders erinrade om mötet med den uppståndne och om påskens vittnen, där vi som lekmän och lärjungar fick ta emot orden: Frid åt er alla, Som Fadern har sänt mig sänder jag er, och Saliga de som inte har sett men ändå tror. Textläsare var kyrkvärden Annika Källner.

Efter mässan besvarades frågor om den ljusa och vackra kyrkan och om kyrkans lokaler i Reftele centrum.

Årsmötesförhandlingar med parentation hölls i sockenstugan. Under parentationen nämndes inte några namn utan varje representant från stiftets olika lokalavdelningar hade den egna avdelningens

avlidna i åtanke i tacksamhet och under förbön. Flera visade dock särskild tacksamhet till och förbön för närvarande Ulla Johansson och hennes familj i Älmhult, maka till under året avlidne Ingvar Johansson. Ingvar var under många år ordförande i Lekmannaförbundet i Växjö stift och har under många decennier varit Svenska kyrkans lekmannaförbunds ordinarie representant i organisationen Hela Människan - där Lekmannaförbundet är en av flera huvudmän.

Ulla Johansson.

Efter lunch i sockenstugan återsamlades deltagarna i kyrkan där kyrkoherde Anders höll föredrag på temat "Sex ska bli Ett men Ett skall vara Sex".

Föredraget varvades med kända och mycket uppskattade andliga sånger framfördes av Anders och Elisabeth.

Bakom rubriken "Sex ska bli Ett men Ett skall vara Sex" låg den stora organisationsförändring för församlingarna i Gislaveds kommun som nu påbörjats. De sex församlingar som ingått och ingår i Gislaveds kommun är Anderstorp, Västbo Sankt Sigfrid, Villstad, Burseryd och Norra Hestra vilka tillsammans med

Gislaved, Våthult och Bosebo ska utgöra ett pastorat. Norra Hestra, som tillhör Skara stift, får vänta till kyrkovalet 2018 innan man kan byta stift och till fullo ingå i det nya pastoratet.

Syftet med omorganisationen är att det härigenom ska bli en mer effektiv och smidig organisation som frigör medel till det egentliga församlingsarbetet. Anders beskrev flera av de områden i det dagliga arbetet som härigenom effektiviseras och rationaliseras, administrativa system, it-system, förflyttning och koncentration av verksamhet till Kyrkans hus i Gislaved, mindre ensamarbete, mindre sårbarhet vid arbetsstörningar m.m. Förändringsbeslutet manifesterades den 6 januari med en gemensam gudstjänst i Södra Hestra kyrka. Anders tror att omorganisationen medför att den fortsatta verksamheten kommer att i allt väsentligt bli bättre.

Efter föredraget samlades deltagarna åter i sockenstugan där konventet avslutades med en uppmuntran till att stödja Lekmannaförbundets jubileumsfond och med en andakt ledd av Anders Hullfors.

I frid!

*Anders Nordberg
förbundsordförande*

Reftele kyrka.

Kyrkoherde Anders Hullfors hälsar välkommen till Reftele och till förmiddagsmässan.

Kyrkvärden Annika Källner textläsning.

Andliga sånger i mångfald av kyrkoherde Anders Hullfors och hustru Elisabeth, kantor.

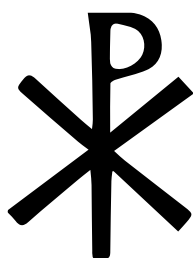
Stiftskonvent i Västerås stift

Vi var femton medlemmar från Köping som deltog i Lekmannaförbundets årsmöte. Det blev en riktigt trevlig och innehållsrik söndag. Först bjöds vi på kaffe och goda smörgåsar på Kyrkbacksgården. Sedan promenerade vi till Domkyrkans Högmässa som var mycket välbesökt. En mycket finstämd och skön Gudstjänst där Susanne Senter och Ingemar Moritz var präster. Efter Högmässan återvände vi till Kyrkbacksgården där det serverades en mycket god lunch. Sedan ägde årsmötet rum som smidigt leddes av ordförande Bertil Hansson. Efter sedvanliga årsmötesförhandlingar fick vi en fin låg och värdefull stund med Stiftsprosten Peter Åström, som efterträtt Ola Söderberg. Peter Åström kommer från Växjö som tillhör det s.k Bibelbältet. Han talade inspirerande om värdet att vara bibelförtrogen, samt vikten av tillit och demokrati. Han liknade kyrkan vid "Folkkyrkoträdet" med en jättelik krona som behöver djupa rötter----då står det rycken om det blåser till ordentligt! Han hade mycket att delge oss och tiden gick fort! Vår Ordförande Gerd Holmström avtackade med vänliga ord och överräckte en fin blomma. Med tacksamhet tog vi farväl av varandra och återvände till Köping efter en värdefull dag

Barbro Slaug, Köping

Domkyrkans Högmässa med Susanne Senter och Ingemar Moritz.

Stiftskonvent i Stockholms stift

Lekmannaförbundet i Stockholms stift bjöd in till stiftskonvent den 23 april 2017. Från olika håll i stiftet kom intresserade till Gustavsberg/Ingarö församling, österut räknat från Stockholm, till detta konvent som började med gudstjänst i Gustavsbergs kyrka. Psalmsången ljöd extra kraftigt denna dag med alla vana gudstjänstbesökare. Komminister Magnus Magnusson framhöll i sin predikan vikten av lekmännens stora roll i dagens kyrka och Magnus hade valt psalmer som bekräftade detta. I församlingshemmet "Kyrketan" (ortens första Konsumbutik nu omgjord till pastorexpedition och församlingshem) serverades lunch och kaffe.

Gustavsbergaren Ingvar Pettersson berättade om uppväxttid och arbetsliv under 50 år i denna lilla bruksort så nära Stockholm.

Konventsförhandlingarna inleddes med att ordförande Gunnel Berggren Larsson hälsade alla välkomna varefter hölls en kort parentation. Till att leda förhandlingarna valdes Kjell Aggefors. Konventet godkände verksamhetsberättelse och ekonomisk berättelse varefter vissa val förrättades. Till ordförande på ett år omvaldes Gunnel Berggren Larsson och till vice ordförande utsågs genom nyval Jimmy Ullgren från Vallentuna. Till kassör på ett år nyvaldes Björn Falkeblad, Järfälla. Gunnel Berggren Larsson informerade om riksförbundets planer inför förbundets 100-årsjubileum 2018 och om att det finns ett stort behov av inkomster till jubileet i syfte att minimera förbundets nettokostnader. Stiftskonventsrådet fick till uppgift dels att efterfråga ekonomiskt stöd från församlingarna i stiftet, dels att till förbundets jubileumsfond skicka en penningssumma som bestäms senare.

Stiftsförbundet upplyste dels om att en resa till och från Uppsala planeras äga rum under stiftsförbundets lekmanndag i oktober 2017, dels om att det traditionella adventssamkvämet i S:t Matteus församling kommer att äga rum fredagen den 7 december 2017. Frågor kring det krympande medlemsantalet diskuterades och konventsrådet fick uppdrag att komma med förslag till hur vi vänder detta.

Två ledamöter i stiftskonventsrådet avtackades, vice ordförande Kjell Aggefors och kassör Johan Brinck. Båda har varit knutna till rådet under många år och medverkat till mycket av godo för Lekmannaförbundet i Stockholms stift.

Stiftskonventet avslutades i tacksamhet till Herren och med bön om framgång i Lekmannaförbundet i Stockholms stifts arbete varefter deltagarna med buss och bil reste åter till Stockholm i ett kyligt men soligt vårväder.

*Gunnel Berggren Larsson
Ordförande i Lekmannaförbundet i Stockholms stift*

Stiftskonvent i Lunds stift

Vårsolen strålade över de 95 deltagarna som samlades i Höörs församlingshem för att hålla årets stiftskonvent. Efter fika och registrering hölls morgonbön och vi sjöng "Se jag vill bära ditt budskap Herre" till ett ganska ovanligt ackompanjement av dragspel och djembe-trumma. Utflykten för icke ombud gick till Hallaröds medeltida kyrka. I samband med årsmötesförhandlingarna avtackades Ann-Christin Nilsson, Örkellunga, Nils-Gunnar Jarring, Brunnby, och Egon Svensson, Ekeby, för mångåriga insatser i valberedningen. Efter lunch höll organist Lars Vahlén, Höör, ett uppskattat anförande på tema "Luther och musiken – musikens betydelse för Martin Luther och den evangelisk-lutherska kyrkotraditionen". Bakom den något långa titeln framkom en medryckande, intressant och lite ifrågasättande resa genom tiden med början hos Pytagoras och slut i vår tid. Vad är tradition? Vem och vad skapar traditioner? Är det verkligen så att "vi alltid har gjort så här"? Vi fick alla något att ta med oss hem och fundera kring vår reformator och våra traditioner.

Dagen avslutades med sändningsmessa i Höörs kyrka som leddes av kh Mikael Johansson, Höör och förgylldes av vackra vårsånger.

*Magnus Wittgren,
Ordförande i Lekmannaförbundet i Lunds stift*

Sändningsmessa i Höörs kyrka.

Lars Vahlén talar.

Samtal pågår
vid stifts-
konventet.

Stiftskonvent i Härnösands stift

Den 23 april höll Lekmannaförbundet i Härnösands stift sitt årsmöte i Stöde. Efter kaffe i församlingshemmet deltog de samlade ombuden i mässan i den vackert belägna kyrkan i Ljungans dalgång. Det speciella med gudstjänster i Stöde är att de är anpassade för barn.

I inledningen deltog de i en sketch som leddes av kyrkoherden Andreas Sundström. Den åskådliggjorde det fiskafänge som finns i slutet på Johannesevangeliet med några vedträn, brödkakor och ett lakan som fick föreställa en fiskerbåt som rekvisita. Några av flickorna som deltog medverkade också i två dansnummer av en nystartad dansgrupp "Carmina". Där- emellan var barnen sysselsatta med att färglägga en bild föreställande fiskafänget de just medverkat i.

Ombuden återsamlades efter mässan i församlingshemmet för att äta lunch.

Årsmötesförhandlingarna började med att kyrkoherden (Sveriges yngsta, 33 år) presenterade verksamheten i Stöde församling. Från stiftet har aviserats att församlingar måste slås samman för att bilda större enheter. Stöde är ett exempel på att även en liten församling kan fungera. Två präster, 20-50 i kyrkan vanliga söndagar, 90 % av barnen i Stöde döps, bra samarbete med den tioåriga grundskolan på andra sidan älven, kyrkokör, barnkör, dansgrupp, pilgrimsbarn, bibel- och bönegrupp, öppen förskola och fritids, program som delas ut till alla adresser. Däremot saknade man diakon och kamrersfunktion är inhyrd liksom städningen.

Förhandlingarna leddes av Maria Antonic. Styrelsen med ordförande Lars Lindström omvaldes förutom att Hugo Bolin från Sundsvall ersattes av Per Sundin från Själevad. Lars blev ombud till rikskonventet i Uppsala 2018, höstkonventet bestämdes till Arnäs 10 september och vårkonvent med årsmöte i Njurunda eller Frösön i april 2018. Årsmötet avslutades med att ordföranden Lars Lindström avtackade Hugo Bolin som suttit i styrelsen i många år.

*Lars Lindström,
Ordförande i Lekmannaförbundet i Härnösands stift*

Stiftskonvent i Linköpings stift

Lördagen den 8 april hölls i Vimmerby församling stiftskonvent för lekmanarörelsens alla lokalavdelningar i Linköpings stift. Dagen började med mässa i Vimmerby kyrka under ledning av prästen Martin Bergman och kyrkomusiker Bartosz Sozanski samt Jan Henriksson som sångsolist.

Konventsförhandlingarna gick snabbt och styrelsen består av; Jan Henriksson Södra Vi, ordförande. Britt Andersson Storebro, sekreterare och Lars Linde Gistad, Kassör. Övriga i styrelsen är Sonja Karlsson Södra Vi, Pia Ragnar Norrköping samt Vera Samuelsson Rappesta. Efter lunchen talade församlingsherde Markus Klefbeck i Hässleby församling (Marianelund) om Martin Luther.

Jan Henriksson

Ordförande i Lekmannaförbundet i Linköpings stift

Vimmerby kyrka.

Markus Klefbeck och Britt Andersson.

Deltagare i konventet.

Stiftskonvent i Strängnäs stift

En vacker vårdag samlades ett trettiotal lekmän i Lista bygdegård, en dryg mil utanför Eskilstuna, till vårkonvent med årsmöte. Eftersom det var "den gode herdens dag" inledde ordföranden Beryll Grandell med att läsa den 23:e Psaltarpsalmen och bad om Guds välsignelse över dagen. Årsmötet leddes av Göran Åkerman och det gångna årets verksamhetsberättelse och kassarapport kunde läggas till handlingarna. Valen utvisade ett nästan oförändrat råd, endast en ny medlem tillkom, Lars-Gunnar Karlsson. Även på andra poster blev det omval.

En fråga om vår organisation i tre nivåer hade väckts och diskussionen blev livlig. Övervägande delen tyckte att mellanledet behövdes för att kunna få samlas och samspråka och för information. Och Beryll lämnade information från förbunds-nivån. Hon tackade också för det förnyade förtroendet och bad om Guds välsignelse över det fortsatta arbetet.

Efter en god lunch med lax och grönt samt en skön rast i det fria vidtog eftermiddagens program. Det var prosten emeritus Inge Svensson som på ett fängslande och varmt sätt berättade, som han kallade det, sin livshistoria. Han sa att vi borde berätta mer för varandra, dela med oss. Från tidig ålder uppe i Norrland, genom ungdom och mannaår med arbete på främst ASEA med kontroll av lok, gick berättelsen och landade slutligen i prästvigning och tjänst för Herren. Som en röd tråd genom berättelsen gick bönen mäktiga makt och hur kallelsen nådde honom. När han slutade ville man bara att han skulle berätta mer.

En viktig insats vid mötet var lottförsäljningen, eftersom vi beslutat att inkomsten från lotteriet plus lite till från kassan skulle gå till förbundets jubileumsfond.

Inge Svenssons avslutande andakt tog upp morgonens tema, den gode Herden och i brist på psalmböcker sjöng vi en psalm vi alla kan: Härlig är jorden...

Ett par veckor efter vårt konvent nådde oss budet att Göran Åkerman hastigt lämnat oss. Så nu ligger ett opåskrivet protokoll på mitt bord. Han satt ju ordförande vid vårt vårkonvent.

Göran var en varm, vänlig och omtänksam man, som gärna ställde upp i många olika sammanhang i lekmanarbetet, både i sin kår och på stiftsnivå. Han var lika gärna i köket och ordnade kaffe, höll reda på ekonomin eller satt ordförande vid olika möten. Revisor och valberedare var två uppgifter han haft under många år. Och han var alltid beredd att ställa upp och skjutsa när någon behövde det. Just en sån lekman man gläds över att det finns. Jag saknar honom så mycket och tankarna går till hans hustru och barn. Vi lyser frid över hans minne.

Beryll Grandell

Ordförande i Lekmannaförbundet i Strängnäs stift

Glimtar från förbundets lokalavdelningar

Värnamo församlingsskår har under ett medlemsmöte, tisdagen den 14 mars 2017, beslutat tilldela Rut Andersson och Lennart Lindblom ständigt medlemskap såsom hedersmedlemmar i Värnamo församlingsskår detta efter många år av trofast engagemang med omsorg och värme till glädje för församlingsskåren och därmed för Svenska kyrkans lekmanaförbund och för hela vår Svenska kyrka.

*Gunnar Faust
Ordförande
Värnamo församlingsskår*

Forts. från s. 32

Falsa nyheter blandas med sanna, saktlighet med desinformation. Ett nytt skolämne i USA heter numera Checkologi - Konsten att värdera information. När man först skulle lära ut knepen för att avslöja falska nyheter på nätet, frågade man ungdomarna varifrån de fick sina nyheter. – Vad är nyheter för någonting? Frågade flera av dem. Begreppet var okänt.

I Makedonien finns en liten stad som heter Veles. Där skapas flera hundra webbsajter med falska nyheter som sprids över hela världen. Det ser mörkt ut. Men det visar sig att de unga lär sig snabbare än vi äldre att leta rätt på information med kvalitet. Av västvärldens ungdomar är den största gruppen som delar nyheter från den ansedda tidningen The Guardian mellan 20-24 år! Även om de inte vet vad vi menar med nyheter. Mitt i det mörka lyser det till av hopp. The Guardian betyder skyddsängel.

Rösten i Klagovisorna har tillgång till en alternativ informationskälla. Den blundar inte för det ohyggliga utan skildrar det sakligt och i detalj. Men vänder sig plötsligt och återger ett helt annat till-

tal. Det finns i hela Bibeln. Vi kallar det Guds Ord. Vad säger Gud? Gud säger: - Trots det ni gör mot varandra är det inte ute med er. För min barmhärtighet har inte tagit slut. Jag läser det och känner att mina tankar och känslor får näring. Ett ljus lyser till. Jag kan gå vidare.

**”Trots det ni gör mot
varandra är det inte
ute med er. För min
barmhärtighet har
inte tagit slut.”**

Och plötsligt minns jag bilderna av den där mannen som har sex egna barn. Han riskerar sitt liv och reser med en stor lastbil rakt in i krigsområdena. Han står i den sönderbombade staden. Vad har han i lastbilen? Leksaker. Hundratals leksaker till barn i Aleppo, i Mosul. Jag ser deras ansikten och hör deras skratt när de sträcker sig efter en grön leksaksdinosaurie. Varför gör han det här? Är inte godheten det märkligaste av allt?

Under hösten 2016 har jag börjat läsa psalmer från Psaltaren, en bok i Bibeln.

Psalmerna finns i en bönbok som kallas tidegården, en bönetradition som har flera tusen år på nacken. Jag har skaffat mig en alternativ informationskälla. Där får jag höra att vi inte är övergivna. Det är inte ute med oss. Ta en stund varje dag och läs en text från Psaltaren. Hela livets spektrum av förtvivlan och hopp finns där. Ta bara en enda rad varje dag, som talar till ditt innersta och din situation, och gör den till din. Den bryter mörkrets flöde. Inte genom att suddas ut det utan genom att ge ljus. Den SKAPAR en ny verklighet.

Jag förstår inte ondskan. Jag vet inte hur det ska gå. Men ännu mindre förstår jag godheten. En enda sak jag: jag vet vad jag vill hylla. Jag vet vad jag vill tillhöra. Barnet Jesus vill jag hylla – ut- anförskapsbarnet, flyktningbarnet, barnet som det inte fanns plats för i härbärgat. Barnet som är alla barn, allas barn. Som är Guds Ord i kött och blod, den Stora Nyheten. Barnet där jag äntligen får syn på mig själv.

*Ylva Eggehorn
Författare, psalmdiktare,
översättare och poet*

Det goda är det märkligaste och mest osannolika av allt

*Ylva Eggehorn
Författare, psalmdiktare,
översättare och poet*

Foto: Magnus Aronsson

Förtvivlan och hopp finns i Psaltaren. En enda rad som talar till ditt innersta och din situation bryter mörkrets flöde inte genom att sudda ut det utan genom att ge ljus. Den skapar en ny verklighet.

Kära vänner!

Det här året har varit tungt av mörka nyheter – både om vad som händer i världens konflikthärdar och om vad som sker här hemma i Sverige. Ett sju månaders barn dör i en av världens rikaste huvudstäder, Stockholm, därför att det inte finns plats för det på sjukhuset. ”Det här är inget hotell”, lär någon ha sagt till de förtvivlade föräldrarna – kanske en stressad, överanstängd sjukvårdspersonal, på gränsen till utbrändhet. Andra barn, i Syrien och i Irak, grävs fram ur sönderbombade sjukhus och läggs i gråtande föräldrars armar. Det är outhärdligt. Hur mycket mer mörker ska vi orka med. Och vem av oss har inte något eget svårt att brottas med – i familjen, släkten eller på jobbet? Vem har inte något vuxet barn att oroa sig för? Vem vaknar inte på småtimmarna även om allt det här som drabbar andra inte skulle finnas?

Klagovisorna i Bibeln handlar om Jerusalem för längesen, under krig och belägring. Allt är raserat; hus, murar, heliga platser. Barnen gråter av svält. Ved och vatten kan bara köpas till samma pris som dyrbara smycken. Det går rykten om att desperata kvinnor kokar sina

egna döda barn till mat åt de få som ännu lever. Våldtäkterna är vardag. Vi känner igen det. Det var Stalingrad. Det var Berlin. Det är Mosul idag. Och Aleppo. Och vi har inget facit på hur det ska gå – precis som för människorna i Berlin för bara några decennier sedan. Rykten sprids. Information och desinformation. Ska våldet, ondskan och mörkret segra? I Klagovisorna händer något som borde vara omöjligt. Ur askhögar och med röken efter mordbränderna stiger plötsligt några rader som är fullständigt osannolika. De borde inte stå där. Men vi har dem, svart på vitt. En röst som tycks komma från en helt annan informationskälla talar.

Eller kanske sjunger??

”Men jag vill tänka: Herrens nåd är det att det inte är ute med oss. Hans barmhärtighet har inte tagit slut. Den är ny varje morgon. Hans trofasthet finns kvar. Det är gott att hoppas i stillhet på hjälp från honom.”

När jag hör det här tänker jag: jag kommer aldrig att förstå ondskan. Den är obegriplig och fruktansvärd och jag accepterar inte tanken att Gud är orsak till lidandet på jorden, att det tjänar någon himmelsk despots kosmiska syften. Det är människor som gör det här mot varandra. Så har det sett ut genom hela historien hittills. Mörkret är ett faktum.

Men för mig är godheten ett ännu större mysterium. Hur kan en röst resa sig mitt i detta kaos och sjunga om en annan ordning? Om hopp och framtid? Om en outtömlig, kreativ kärlek som hela tiden bygger nytt där vi river ner? Varför finns hoppet? Varför tar det inte slut? Det borde ha gjort det fört längesen. Vilken informationskälla har den här rösten? Den lyser till mitt i Klagovisorna innan skildringen går vidare av den outhärdliga nöden. Som en ficklampa i ett mörkt och ödelagt rum. Inte mycket, men tillräckligt för att kunna ta sig vidare. Det goda är det märkligaste och mest osannolika av allt. Och då undrar jag; var hämtar vi vår information ifrån idag?

Abraham (där ingen förhoppning fanns, där hoppades han ändå och trodde. Ty därigenom att han liksom såg den Osynlige, kunde han härda ut)

Det sägs att de unga inte längre läser tidningar, lyssnar på public service radio eller tittar på TV. De får så gott som alla sina nyheter via sociala medier som Facebook och Twitter. Där finns inga ansvariga utgivare och källkritiken är obefintlig. Man delar helt enkelt bitar av olika nyheter och information, som man själv sympatiserar med, och antalet följare är viktigare än om det verkligen är sant.

Forts. s. 31